

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta

**Plánování přípravy jednotek 15. ženijní brigády AČR
na mimořádné události při plnění úkolů IZS**

diplomová práce

Autor práce: Bc. Libor Snížek
Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Civilní nouzová připravenost
Vedoucí práce: Mgr. Renata Havránková, Ph.D.

Datum odevzdání práce: 20. května 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 20. května 2013

.....

(jméno a příjmení)

Poděkování

Touto cestou bych rád vyjádřil poděkování své vedoucí práce paní Mgr. Renatě HAVRÁNKOVÉ, Ph.D. za vedení diplomové práce, za veškerou pomoc a osobní přístup. Dále děkuji kpt. Ing. Viliamu DEMETEROVI za odbornou pomoc a zapůjčení studijní dokumentace, ze které jsem čerpal.

Abstrakt

V dnešní době, kdy se stále častěji objevují přírodní či průmyslové katastrofy, je potřeba, aby integrovanému záchrannému systému při těchto katastrofách pomáhala i Armáda České republiky. Dříve byly pro tyto operace předurčeny záchranné prapory, které byly zrušeny. Z 15. ženijní záchranné brigády se stala 15. ženijní brigáda, do jejíž podřízenosti patří ženijní prapory a samostatné záchranné roty. Právě z těchto jednotek bývají vyčleňovány odřady pro pomoc integrovanému záchrannému systému.

V úvodu diplomové práce byly vymezeny následující cíle:

- Charakterizovat záchranné jednotky 15. ženijní brigády Armády České republiky od vzniku až po současnost.
- Analyzovat speciální techniku Armády České republiky využitelnou při řešení mimořádné události v rámci integrovaného záchranného systému.
- Rozebrat plánování přípravy 15. ženijní brigády Armády ČR na řešení mimořádných událostí.

Teoretická část práce byla věnována zejména vzniku civilní obrany a záchranným útvarům Armády České republiky od vzniku až po současnost, popsání přípravy plánování ženijních a záchranných jednotek na mimořádné události v rámci integrovaného záchranného systému. Následně je uveden přehled techniky, která je využívána při pomoci v rámci spolupráce s jednotkami integrovaného záchranného systému. Jedná se jak o techniku používanou všemi druhy vojsk, tak je představena speciální ženijní technika. Druhá část práce se zabývá přímo problematikou schopnosti nasazení jednotek 15. ženijní brigády při plnění úkolů během pomoci při přírodních či průmyslových katastrofách, kde jsou uvedeny počty zásahů a jejich vyčíslení po jednotlivých útvarech 15. ženijní brigády

Pro dosažení stanovených cílů bylo použito především kvalitativního výzkumu, kdy byly posuzovány zejména možnosti prostředků potřebných k nasazování při mimořádných situacích, plánování výcviku a přípravy pro tyto operace. Přesto je v práci využít i kvantitativní výzkum a to zejména při srovnávání a vyhodnocování počtu

zásahů a vyčíslení nákladů 15. ženijní brigády za nasazení při mimořádných situacích. Základním metodickým postupem bylo shromáždění a prostudování dostatečného množství hlavně interních zdrojů Armády České republiky, legislativy zabývající se problematikou probíranou v práci. Vzhledem k úzkému vztahu k 15. ženijní brigádě bylo využito praktických znalostí funkcionářů jmenované brigády i vlastních zkušeností. V kapitole, která popisuje přípravu ženijních a záchranných jednotek, bylo využito analýzy. Byly získány údaje z rozličných zdrojů, které byly postupně rozděleny a seřazeny pro potřeby práce. Bylo provedeno vyhodnocení zásahů v rámci integrovaného záchranného systému a vyčísleny náklady na jejich prostředky. Dále byly zjištěny počty finančních prostředků a zásahů vyčleňovaných pro potřeby při nasazení k mimořádným situacím.

Na základě stanovených cílů byla vymezena výzkumná otázka: Je 15. ženijní brigáda připravená pro pomoc při zásazích v rámci IZS? Průzkumem bylo zjištěno, že 15. ženijní brigáda sestavuje několik odřadů, které jsou vyčleňovány pro pomoc integrovanému záchrannému systému, v pravidelných intervalech probíhají kontroly těchto odřadů. Z analýzy interních dokumentů 15. ženijní brigády a aplikací těchto dokumentů do praxe bylo zjištěno, že jednotky 15. ženijní brigády jsou připraveny na mimořádné události při plnění úkolů v rámci integrovaného záchranného systému. Přesto jsou zde nedostatky, které však samotné velitelství zmiňované brigády ovlivnit nemůže, a stále je podřízeno systému plánování nadřazených stupňů, které jsou často velmi omezeny finančními prostředky např. dostupnost a informovanost zasahujících členů v určitém odřadu, držení stálých odřadů pro pomoc v rámci integrovaného záchranného systému dle předurčených časů. Pro snížení těchto nedostatků byl vytvořen návrh záchranného praporu, který by nahrazoval nutnost tvoření záchranných odřadů. Přestože je záchranný prapor fiktivní, je založen na skutečné struktuře jednotek 15. ženijní brigády. Stejně tak je tomu u jednotlivých pracovních funkcí a jejich požadavcích. Odborné kurzy, které jsou u požadavků zveřejněny, vycházejí z interního dokumentu Armády České republiky, kterým je Věstník Ministerstva obrany 20-2012 Vzdělávací aktivity 2013.

Díky záchrannému praporu by nebyly vyčleňované odřady potřeba. Tento prapor by měl identické dvě záchranné rotu, které by se po určitém čase v zásazích střídaly a předávaly by si komunikační prostředky, například mobilní telefony pro lepší komunikaci. Rota, která nedrží zásah, by se pak mohla plně věnovat výcviku a vybráním určitého druhu volna. Tento prapor by zefektivnil pomoc 15. ženijní brigády v rámci integrovaného záchranné systému.

Předložená diplomová práce je doplněna dvěma přílohami, které jsou věnovány požadavkům na konkrétní funkce u záchranného praporu a návrhu konkrétních personálních počtů praporu.

Klíčová slova:

integrovaný záchranný systém, Armáda České republiky, 15. ženijní brigáda

Abstract

Nowadays, in the time, when natural and industrial catastrophes appear always more often, Integrated Rescue System should be supported by Army of the Czech Republic by solving these catastrophes. In the past the Rescue Engineer Battalions were specified for these operations, but these units have been abolished. Engineer Battalions as well as Standalone Rescue Company are subordinated to the 15. Engineer Brigade, which transformed of 15. Engineer Rescue Brigade. Right of these units, the Detachments are being appropriated for support of Integrated Rescue System.

In the prologue of this thesis, following goals were set:

- To characterize rescue units of the 15. Engineer Brigade of the Army of the Czech Republic.
- To analyze special machinery of the Army of the Czech Republic, usable for solving of state of emergency within Integrated Rescue System.
- To examine planning of preparation of the 15. Engineer Brigade of the Army of the Czech Republic for solving extraordinary affairs.

Theoretical part of the thesis paid attention mainly to establishment of civil defense and to rescue units within Army of the Czech Republic – from their foundation up to the present days, description of preparation of planning of engineer and rescue units for states of emergency within Integrated Rescue System. Afterwards, overview of machinery, which is used for help in readiness for cooperation with units of Integrated Rescue System, is mentioned. Machinery utilized by all army types as well as special engineer machinery is described. The second part of the thesis deals directly with problems of the ability to place units of 15. Engineer Brigade by carrying its duties during help at natural and industrial catastrophes, where interventions' counts and their financial quantifications by individual units of the 15. Engineer Brigade are stated.

For achievement of stipulated goals, mainly qualitative rescue was used, where the possibilities of means needed for placing in case of extraordinary affairs, planning of trainings and preparations for these operations were examined. Despite this, also

quantitative research was used, namely above all by comparing and evaluating interventions' counts and costs' quantification of the 15. Engineer Brigade occurred by placing at states of emergency. The main methodical process was completing and studying sufficient amount of resources, thereof mainly internal sources of Army of the Czech Republic and legislative dealing with problems examined in the thesis. Taking into consideration narrow relationship to 15. Engineer Brigade, practical experiences of functionaries of the above mentioned brigade as well as own experiences were utilized. In the chapter, which describes preparation of engineer and rescue units, the method of analysis was used. Data from different sources were obtained, which were progressively divided and ordered for the needs of the thesis. Evaluation of interventions within Integrated Rescue System was done and costs for their means were quantified. Furthermore, counts of interventions and costs expended to these interventions were found out.

On the basis of set goals, the research question was settled: Is the 15. Engineer Brigade ready to help at interventions in the frame of Integrated Rescue System? By the survey, following was discovered: the 15. Engineer Brigade puts some detachments together, which are set aside to support Integrated Rescue System. These units are being checked in regular intervals. By the analysis of internal documents of 15. Engineer Brigade and by application of these documents into praxis, it was discovered, that the units of 15. Engineer Brigade are prepared for states of emergency in the course of doing their duties within Integrated Rescue System. Despite these facts, there are some scarcities, which cannot be affected by the headquarters of the mentioned brigade, which is always subordinated to system of planning of superordinated grades, which are very often limited by financial resources, e.g. availability and knowledge of involved members in a specific detachment, possession of stable detachments for help in the frame of Rescue Integrated System according to predestinated times. For eliminating these weaknesses, rescue battalion was proposed, which would substitute necessity of creating rescue detachments. In spite of the fact, that the rescue battalion is fictive, it is based on real structure of 15. Engineer Brigade. The same is valid at individual labour functions and their requirements. Specialized courses, which are announced at the

requirements, work on internal document of Army of the Czech Republic, i.e. on Bulletin of the Ministry of Defense 20-2012 Educational activities 2013.

Thanks to the Rescue Battalion, the appropriated battalions would be not needed. This battalion would have two identical companies, which would take their turns at the interventions in some specific periods and would share means of communication, for example mobile phones for better communication. The company, which isn't responsible for the specific intervention could then spend its time by training and taking out some part of free time. This battalion would increase the efficiency of help of 15. Engineer Brigade in the frame of Integrated Rescue System.

Proposed diploma thesis is supplemented by two attachments, which are focused on requirements on specific functions at rescue battalion and proposal of specific staff counts at the battalion.

Key words:

Integrated Rescue System, Army of the Czech Republic, 15. Engineer Brigade

Obsah

Seznam použitých zkratk	12
Úvod	13
1 Teoretická část	17
<i>1.1 Vznik civilní obrany</i>	<i>17</i>
1.1.1 Poválečný vývoj civilní obrany	17
1.1.2 Současnost civilní obrany	18
1.1.3 Úkoly civilní obrany	19
1.1.4 Zařízení civilní obrany	20
<i>1.2 Vojenské záchranné útvary</i>	<i>21</i>
1.2.1 Záchranné útvary od roku 1989	23
1.2.2 Samostatná záchranná rota – organizační struktura, technika, ostatní materiál ...	24
1.2.3 Vyčleňování sil a prostředků	27
1.2.4 Samostatná záchranná rota Rakovník	28
1.2.5 Samostatná záchranná rota Olomouc.....	29
<i>1.3 Příprava ženijních a záchranných jednotek</i>	<i>29</i>
1.3.1 Připravenost jednotek k plnění úkolů dle předurčení	29
1.3.2 Organizace přípravy	31
1.3.3 Plánování přípravy	34
<i>1.4 Automobilní technika</i>	<i>35</i>
1.4.1 Automobily osobní	35
1.4.2 Automobily osobní terénní	37
1.4.3 Automobily nákladní speciální	40
1.4.4 Přívěsy a podvalníky	43
<i>1.5 Ženijní technika</i>	<i>48</i>
1.5.1 Převážní prostředky	49
1.5.2 Ženijní technika pro zemní práce.....	52
1.5.3 Elektrotechnické prostředky	54
<i>1.6 Chemická technika</i>	<i>60</i>

2	Výzkumná otázka a metodika výzkumu	64
2.1	<i>Výzkumná otázka</i>	64
2.2	<i>Metodika</i>	64
3	Výsledky	65
3.1	<i>Cvičení probíhající v rámci integrovaného záchranného systému</i>	65
3.2	<i>Počty zásahů a náklady vyčleněné pro pomoc v rámci integrovaného záchranného systému</i>	66
3.3	<i>Odřady 15. ženijní brigády</i>	72
4	Diskuze	78
5	Závěr	97
6	Seznam informačních zdrojů	98
7	Seznam obrázků	101
8	Seznam tabulek	103
9	Seznam příloh	104
10	Přílohy	105

Seznam použitých zkratek

AČR	Armáda České republiky
BoRo	Bojové rozdělení
CO	Civilní obrana
ČR	Česká republika
EC	Elektrocentrála
EOD	Explosive Ordnance Disposal
EU	Evropská unie
GŘ HZS ČR	Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
HZS	Hasičský záchranný sbor
IEDD	Improvised Explosive Device Disposal
INA	Interní normativní akt
IZS	Integrovaný záchranný systém
Imopr	Lehký motorizovaný prapor
M.U.	Materiálové uskupení
MV	Ministerstvo vnitra
MZHP	Materiální základna humanitární pomoci
NATO	North Atlantic Treaty Organisation
OPIS	Operační a informační střediska
OS ČR	Ozbrojené síly České republiky
OSN	Organizace spojených národů
szr	Samostatná záchranná rota
UNSAS	United Nations Standby Arrangements System
VZÚ	Vojenský záchranný útvar
zpr	Záchranný prapor
žpr	Ženíjný prapor

Úvod

Téma plánování, krizové situace a podobné termíny slyšíme ze sdělovacích prostředků dnes a denně. Zamyslíme-li se nad tím, je jasné, že ne náhodou. V době, kdy Českou republiku a celý svět zasahují různé druhy katastrof, musí být státy připraveny tyto nastalé situace řešit, a i když jim není možné předcházet, musí být připraveni čelit následkům a umět pomoci svým obyvatelům.

Toto téma jsem si vybral, protože jako bývalý příslušník dnes již zrušeného 153. záchranného praporu v Jindřichově Hradci jsem se mnohokrát setkal s nasazením vojáků při likvidaci následků přírodních katastrof a pomoci civilnímu obyvatelstvu, které měly mnohdy zničující dopad na obyvatele postižené touto katastrofou. Při těchto zásazích jsem se setkal s potřebou a nutností plánování a ocenil důležitost výcviku našeho praporu. Díky tomu jsme byli schopni včas a efektivně zasáhnout.

Plánování v rezortu Ministerstva obrany je definováno jako náročný tvůrčí proces, do něhož musejí vstupovat odpovědné autority a v němž mají nezastupitelnou roli všichni řídicí pracovníci. Plánování je, jako proces přípravy budoucnosti, rozhodující funkcí řízení. Pro rezort Ministerstva obrany, jako pro každou organizaci, je nezbytné definovat, kam se chce v budoucnu dostat, stanovit postup dosažení cílů v rámci existujících omezení a formulovat jej v plánu. Vzhledem k finanční náročnosti opatření v oblasti zajišťování obrany je nezbytné rozložení naplňování cílů v čase. Důležitý je komplexní pohled a schopnost flexibility plánů v reakci na změny prostředí. Klíčovou metodou využívanou v rámci plánování je proto prioritizace. V rámci procesu plánování řídicí pracovníci navrhnou, jakým způsobem předpokládají naplňovat v plánovacím období stanovené cíle a s jakými prioritami, jaké hlavní činnosti (opatření a úkoly) a kdy budou realizovat, jaký personál, věcné a finanční prostředky k tomu budou potřebovat, a popisují rizika případné derealizace plánovaných činností. V rámci balancování plánů ve vazbě na stanovené priority, dostupné finanční prostředky, výzbroj, techniku a materiál, personál, infrastrukturu a související rizika řeší, které činnosti nebude možné z finančních či jiných důvodů realizovat v plném rozsahu, či budou realizovány v omezeném rozsahu nebo později (1).

Katastrofa je definována většinou jako událost, která nastává v důsledku lidské nebo přírodní činnosti. Tyto události jsou vždy nečekané a mají velký rozsah. Většinou jsou charakterizovány velkým počtem obětí nebo škod, které ale nejsou možné zvládnout běžnými místními prostředky.

Rozlišujeme několik typů katastrof, které jsou určeny jejich vznikem. Základní typy katastrof jsou přírodní a antropogenní, které jsou způsobené člověkem.

Přírodní katastrofy se dále dělí na (2):

- Kosmické katastrofy – zahrnují tzv. Hypernovu, Impakt mimozemského tělesa a sluneční erupce. Tyto typy katastrof nejsou tak časté a běžný obyvatel o nich mnohdy neví.
- Meteorologické katastrofy – jsou v naší zeměpisné šířce nejčastější. Patří mezi ně blizzard, bouřka, krupobití, horko, sucho, tornádo, tropická bouře a hurikán, extrémní mráz.
- Geologické katastrofy – zejména sesuv, sopečná erupce, lavina, závrt, zemětřesení, tsunami, lahar. U většiny geologických katastrof nastává, že pokud vznikne jedna katastrofa, naváže na sebe další. Tak tomu bylo třeba při ničivých tsunami, které vznikly erupcí na dně moře, která vyvolala ničivou vlnu.
- Ostatní přírodní katastrofy – zahrnují epidemie a pandemie, hladomor, kobylky, povodeň a požár.

Bohužel některé přírodní katastrofy způsobuje sám člověk svým necitlivým chováním vůči přírodě. Například povodně. Ty mají ničivé následky i proto, že koryta řek jsou mnohdy zanesena odpadky, které vyprodukoval člověk (2).

Antropogenní katastrofy se dále dělí na (2):

- průmyslové katastrofy, které se dále dělí na jaderné a chemické;
- dopravní katastrofy;
- násilné chování, které zahrnuje válku, teroristické útoky či žhářství;
- výpadek infrastruktury, do kterého patří výpadky energetických a telekomunikačních sítí.

Tak jako u přírodních katastrof platilo, že jedna může způsobit druhou, tak je tomu i u katastrof antropogenních. Například válka vyvolá hladomor apod.

Pokud máme charakterizovány katastrofy, musíme myslet i na obyvatele, kterým je potřeba při těchto katastrofách pomoci. Z toho důvodu vznikl pojem ochrana obyvatelstva (2).

Ta je zavedena do české legislativy a jejím výchozím dokumentem je „Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015“ („Koncepce 2006/2015“), schválená usnesením vlády České republiky č. 417 ze dne 22. dubna 2002. Ochrana obyvatelstva je v Koncepci 2006/2015 charakterizována jako soubor činností a postupů, věcně příslušných orgánů, dalších subjektů i jednotlivých občanů, směřujících k minimalizaci dopadů mimořádných událostí na životy a zdraví obyvatelstva, majetek a životní prostředí. Zdůrazňuje zákonem stanovenou odpovědnost a úkoly ministerstev a jiných ústředních správních úřadů, orgánů územních samosprávných celků včetně obcí, právnických osob a podnikajících fyzických osob. Tyto činnosti a postupy jsou pojímány komplexně jako součást havarijního, krizového a obranného plánování. Dále dne 25. února 2008 schválila usnesením č. 165/2008 „Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020“ („Koncepce 2013/2020“). Koncepce 2013/2020 je dokument, který zohledňuje přípravu a realizaci opatření k ochraně obyvatelstva v kontextu s existujícími ale také předpokládanými bezpečnostními hrozbami. Koncepce řeší mimo jiné problematiku: bezpečné společnosti (úkoly veřejné správy, podnikové sféry a občanů), oblast připravenosti pracovníků veřejné správy, právnických a fyzických osob včetně školní mládeže, základní organizační a technická opatření ochrany obyvatelstva (varování; evakuace; ukrytí; nouzové přežití; ochrana osob před kontaminací; humanitární pomoc; spolupráce s neziskovými organizacemi; monitorování radiační, chemické a biologické situace; informování obyvatelstva) a otázky plánování a řešení opatření k ochraně obyvatelstva pro mimořádné události, nevojenské a vojenské krizové situace, včetně připravenosti sil a prostředků a materiálního a finančního zabezpečení (2).

Pro zpracování diplomové práce byly vymezeny následující cíle:

- Charakterizovat záchranné jednotky 15. ženijní brigády Armády České republiky od vzniku až po současnost.
- Analyzovat speciální techniku Armády České republiky využitelnou při řešení mimořádné události v rámci integrovaného záchranného systému.
- Rozebrat plánování přípravy 15. ženijní brigády Armády ČR na řešení mimořádných událostí.

1 Teoretická část

1.1 Vznik civilní obrany

Civilní obrana (CO) má své počátky již před 2. světovou válkou. Tehdy však plnila ještě trochu jinou funkci, než jak ji známe v dnešní době. Jako první forma civilní obrany byla dne 11. dubna 1935 přijetím zákona č. 82 Sb., o ochraně a obraně proti leteckým útokům zřízena civilní protiletecká ochrana, jejímž zařízením bylo pověřeno Ministerstvo vnitra. O tři roky později, 8. dubna 1938, byl zákon č. 82 Sb. doplněn zákonem č. 75, který zahrnoval možné ohrožení Československa Německem.

Mezi hlavní úkoly civilní protiletecké ochrany patřilo: zabezpečit obyvatelstvo plynovými maskami a zabezpečit dostatečný počet veřejných úkrytů. V období 2. světové války, tedy v období okupace, přešlo v roce 1940 řízení civilní ochrany na protektorátní policii. V červenci roku 1941 byly složky protektorátní civilní ochrany začleněny do Luftschutzu (3).

1.1.1 Poválečný vývoj civilní obrany

Po roce 1945 došlo k minimalizaci opatření k ochraně obyvatelstva před vzdušným napadením. Vyplynulo tak z důvodu konce války a tedy i malé hrozbě leteckého útoku. Dále pak od roku 1946 probíhala organizovaná likvidace protiletecké ochrany, která obsahovala odstraňování ochranných staveb, zařízení, zbytků původní organizační struktury apod. Dne 13. července 1951 bylo přijato Vládní usnesení o civilní obraně, kde byly vymezeny základní prvky organizace civilní obrany, která spadala do působnosti ministerstva vnitra. Pevná organizační struktura byla tvořena vojenskou a nevojenskou částí. O sedm let později, dne 15. ledna 1958, bylo přijato Usnesení vlády Republiky československé č. 49 o civilní obraně Republiky československé s přílohou Směrnice o civilní obraně Republiky československé, na základě opatření proti zbraním hromadného ničení. V souvislosti se změnou územně-administrativního uspořádání republiky a se změnou názvu státu byl 18. dubna 1961 přijat zákon č. 40 o obraně Československé socialistické republiky, který obsahuje příslušná ustanovení

týkající se civilní obrany. Dne 1. ledna 1976 byla civilní obrana převedena z působnosti ministerstva vnitra do působnosti Ministerstva obrany (3).

1.1.2 Současnost civilní obrany

V roce 1990 byla zahájena transformace civilní obrany s cílem vytvořit moderní spolehlivý systém ochrany obyvatelstva. Dne 17. března 1993 přijala vláda České republiky Usnesení č. 126, jehož obsahem byla Opatření civilní ochrany České republiky. V opatřeních je deklarováno, že do doby přijetí právní úpravy civilní obrany je nutno zachovat funkčnosti systému civilní ochrany v souladu s čl. 61 Dodatkového protokolu I k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949, o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů. Ve stejném roce, 31. prosince 1993, byly zrušeny štáby civilní ochrany okresů a statutárních měst na základě Usnesení vlády České republiky ze dne 24. prosince 1993 čl. 660. O měsíc později 1. ledna 1994 převzaly úkoly civilní ochrany okresní úřady (magistráty měst) (3).

Usnesením vlády České republiky č. 53 ze dne 20. ledna 1999 byl vysloven souhlas s převodem výkonu státní správy ve věcech civilní obrany z působnosti Ministerstva obrany do působnosti Ministerstva vnitra, s účinností od 1. ledna 2000 (3).

V následujícím roce zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, vymezil povinnosti k plnění úkolů civilní obrany hasičským záchranným sborům, vybraným ministerstvům, obcím, právníkům, podnikajícím fyzickým a fyzickým osobám. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva, jednotlivé úkoly blíže specifikuje (3).

Dalším zákonem je zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů. Tento zákon stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky

před vnějším napadením, a při jejich řešení a při ochraně kritické infrastruktury a odpovědnost za porušení těchto povinností (4).

Neméně důležitým je i zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů.

Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právními osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva ve znění pozdějších předpisů, vymezuje náhrady poskytované hasičskými záchrannými sbory krajů právními a podnikajícími fyzickými osobám na ochranu obyvatelstva (3).

Jak jsem již uvedl v úvodu, dne 22. dubna 2002 byla usnesením vlády České republiky schválena Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015. O pět let později 11. prosince 2007 schválil Výbor pro civilní a nouzové plánování Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020 (3).

1.1.3 Úkoly civilní obrany

Civilní obrana je plnění některých nebo všech níže uvedených humanitárních úkolů, jejímž cílem je chránit civilní obyvatelstvo před nebezpečím, pomoci mu odstranit bezprostřední účinky nepřátelských akcí nebo pohrom a také vytvořit nezbytné podmínky pro přežití. Těmito úkoly jsou (3):

- hlásné služby;
- evakuace;
- organizování a poskytování úkrytů;
- zatemňování;
- záchranné práce;
- zdravotnické služby včetně první pomoci a také náboženská pomoc;

- boj s požáry;
- zjišťování a označování nebezpečných oblastí;
- dekontaminace a podobná ochranná opatření;
- poskytování nouzového ubytování a zásobování;
- okamžitá pomoc při obnově a udržování pořádku v postižených oblastech;
- okamžitá oprava nezbytných veřejných zařízení;
- bezodkladné pohřební služby;
- pomoc při ochraně předmětů nezbytných k přežití;
- doplňující činnost nezbytná ke splnění výše uvedených úkolů, včetně plánování a organizování, ale neomezující se pouze na tuto činnost.

Organizace civilní obrany jsou instituce a jednotky, které jsou organizovány nebo zmocněny příslušnými orgány strany konfliktu k plnění výše zmíněných úkolů a které jsou určeny a využívány výhradně k plnění těchto úkolů (3).

1.1.4 Zařízení civilní obrany

Zařízením CO rozumíme zaměstnance nebo jiné osoby s vyčleněnými věcnými prostředky právnických osob nebo obcí, vyškolené a prakticky odborně připravené k plnění úkolů ochrany obyvatelstva. Jednotlivá zařízení jsou zřizována podle § 2 vyhlášky č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva. Doplnují základní složky integrovaného záchranného systému. Zařízení CO se podílejí především na zabezpečení úkolů evakuace, zabezpečení nouzového přežití (nouzové ubytování, stravování a zásobování vodou) a organizování humanitární pomoci. V případě příznaků hrozby ozbrojeného konfliktu budou pro plnění úkolů za stavu ohrožení státu a válečného stavu zřizována zařízení CO pro zabezpečení ukrytí osob ve stálých úkrytech, zařízení CO pro zabezpečení výdeje prostředků individuální ochrany, poskytování první pomoci, vyprošťování osob a odstraňování následků mimořádných

událostí, zjišťování a označování nebezpečných oblastí, provádění dekontaminace a další zařízení CO vyplývající z úkolů obranného plánování. O účelnosti zřízení zařízení CO žádá zřizovatel Hasičského záchranného sboru (HZS) kraje. Zřizovatelem může být právnická osoba, podnikající fyzická osoba nebo obec. HZS kraje ve svém vyjádření k účelnosti zřizování zařízení CO vychází ze schváleného havarijního plánu kraje a vnějších havarijních plánů (3).

1.2 Vojenské záchranné útvary

Úloha a místo vojenských záchranných útvarů (VZÚ) je definována především v § 2 odst. 4 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách ČR, podle kterého je VZÚ „...*samostatná součást armády, určená k plnění humanitárních úkolů civilní ochrany a připravující se k plnění úkolů civilní ochrany pro dobu válečného stavu, s vlastním názvem, číselným označením a místem stálé dislokace*“ (5).

Použití armády k záchranným pracím a k likvidaci následků pohromy je upraveno v § 14 odst. 1 písm. c) a § 15 zákona č. 219/1999 Sb. Z ustanovení § 19 tohoto zákona pak vyplývá, že VZÚ se použijí k těmto činnostem vždy přednostně před ostatními útvary a zařízeními Armády České republiky (AČR).

Ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému (IZS) a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jsou ostatními složkami IZS vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil. VZÚ jsou v tomto kontextu chápány jako hlavní příspěvek ozbrojených sil do IZS. Dle § 21 odst. 2 tohoto zákona jsou pak VZÚ povinny poskytnout plánovanou pomoc na vyžádání (5).

Z hlediska mezinárodního humanitárního práva (čl. 67 Dodatkového protokolu I k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů) vyplývá, že útvary předurčené k plnění humanitárních úkolů civilní obrany v době ozbrojeného konfliktu vojenské záchranné útvary (VZÚ) musejí být (5):

- a) trvale předurčeny k plnění těchto úkolů;
- b) neplní jiné vojenské povinnosti během daného konfliktu;

- c) jejich personál se zřetelně odlišuje mezinárodním rozeznávacím znakem civilní obrany;
- d) jsou vyzbrojeny pouze lehkými osobními zbraněmi k udržení pořádku nebo k sebeobraně;
- e) přímo se neúčastní nepřátelských akcí;
- f) plní své úkoly civilní obrany pouze na státním území své strany.

Předpokládá se, že v případě ozbrojeného konfliktu na našem území by měly být VZÚ předány do podřízenosti organizace civilní ochrany – v našem případě Ministerstvu vnitra – Generálnímu ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (MV – GŘ HZS ČR) pro plnění jejich úkolů.

Z uvedeného je zřejmé, že VZÚ v souladu se svým předurčením nebyly a nejsou připravovány pro nasazení do bojových situací a nelze je do nich ani nasadit. To však zásadním způsobem omezovalo Armádu České republiky při využívání jejich schopností a kapacit zejména při zajišťování zahraničních misí nebo při vyčleňování jednotek do uskupení North Atlantic Treaty Organisation (NATO) a Evropské unie (EU). Na základě zkušeností z nasazování sil a prostředků AČR při živelních pohromách velkého rozsahu a v úvodu zmíněných východisek a hlavních problémů, byla v rámci další transformace ozbrojených sil České republiky (OS ČR) navržena a na přelomu let 2008/2009 realizována transformace VZÚ (ženijní záchranné brigády AČR). Cílem realizované transformace VZÚ bylo získat větší množství nasaditelných sil (vytvořením 2 ženijních praporů), snížení finančních nákladů vynakládaných na udržování VZÚ a zefektivnění jejich činnosti. To vše však při současném zachování jejich specifických a nenahraditelných schopností: zřizování dekontaminačních míst při havárii jaderné elektrárny, zřizování materiální základny humanitární pomoci (MZHP) vyčleňování záchranného týmu pro OSN/EU apod. Snížení kapacit ostatních schopností se předpokládá v případě potřeby kompenzovat schopnostmi při reorganizaci nově vzniklých ženijních praporů a dalších jednotek AČR (5).

AČR nově zabezpečí vybudování 4 MZHP; další 2 MZHP jsou v rámci reorganizace předány a v případě nutnosti budovány MV ČR.

K dosažení výše uvedeného cíle byly reorganizovány dva záchranné prapory (dislokované v posádce Rakovník a Olomouc) na ženijní prapory (žpr) a dva záchranné prapory na samostatné záchranné roty (sZR) dislokované spolu s žpr (152. a 153. žpr) v posádkách Rakovník a Olomouc. Záchranný prapor v posádce Kutná Hora byl zrušen a záchranný prapor v posádce Hlučín byl plně majetkově, finančně a personálně delimitován, předán HZS ČR a na jeho základě byl vytvořen Záchranný útvar HZS ČR. Posádky po dvou dalších zrušených zpr (Bučovice a Jindřichův Hradec) jsou využity pro dislokaci nově vzniklých lehkých motorizovaných praporů (Imopr) mechanizovaného vojska (74. Imopr a 44. Imopr). Nově vzniklé sZR si zachovávají statut vojenských záchranných útvarů, tj. jsou předurčeny k plnění humanitárních úkolů civilní obrany za válečného stavu. Jejich dislokace (Rakovník, Olomouc) zabezpečuje rovnoměrné pokrytí teritoria ČR (5).

1.2.1 Záchrané útvary od roku 1989

Po roce 1989 od vzniku Armády České republiky prošly útvary civilní obrany stejně jako většina součástí armády mnoha změnami. V průběhu reorganizace a redislokace se měnily jak počty, názvy a dislokace útvarů, tak i jejich podřízenost. Poslední významnou změnou, ke které došlo v souvislosti s převodem výkonu státní ve věcech civilní ochrany z resortu obrany na resort vnitra, bylo převedení záchranných a výcvikových základen civilní ochrany z podřízenosti Hlavního úřadu Civilní ochrany České republiky do podřízenosti Velitelství sil územní obrany v Táboře. Od 1. ledna roku 2000 jsou záchranné a výcvikové základny – vojenské záchranné útvary samostatnou součástí Armády České republiky a zároveň vedlejší složkou integrovaného záchranného systému. Poslání základen zůstalo zachováno, navíc nové právní normy přesněji vymezují jejich existenci a určení. Prvořadým úkolem základen je provádění záchranných a dalších neodkladných prací a poskytování všestranné pomoci obyvatelstvu v krizových situacích a při mimořádných událostech. Dosud

největším nasazením bylo plnění úkolů při rozsáhlých povodních, které postihly území naší republiky v letech 1997, 1998, 2002. Zkušenosti z těchto nasazení prokázaly opodstatněnost existence záchranných a výcvikových základen, jako hlavního prostředku Armády ČR. V koncepci profesionalizace, reorganizace struktury a technického vybavení základen se uvažuje nedublovat hlavní složky integrovaného záchranného systému a zaměřit se na oblasti, které nejsou u těchto složek dominantní. Znamená to postupné snížení pozornosti na požární odbornosti a na druhé straně postupné zvyšování důrazu na chemické a ženižní odbornosti. U chemických odborností se jedná zejména o problematiku detekce a dekontaminace, u ženižních odborností zaměření na těžkou ženižní techniku, zemní stroje a na plovoucí a obojživelnou ženižní techniku (5).

Záchranné a výcvikové základny – vojenské záchranné útvary jsou podle § 2 odst. 4. zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, samostatnou součástí armády určenou k plnění humanitárních úkolů civilní ochrany a připravující se k plnění úkolů civilní ochrany pro dobu válečného stavu (5).

Nasazení sil a prostředků základny se uskutečňuje v souladu se zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 a 28 zákona č. 240/2000 Sb., nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právními osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, a dalších normativními akty (5).

1.2.2 Samostatná záchranná rota – organizační struktura, technika, ostatní materiál

Možnou variantu organizační struktury Samostatné záchranné roty tvoří (5):

- velitelství roty (velitel, zástupce velitele, vedoucí praporčík);

- štáb roty (náčelník štábu roty, operační důstojník, specialista operací, náčelník logistiky, mladší manažer logistiky, účetní, odborný personalista, ekonom, pracovník ochrany utajovaných informací);
- velitelské družstvo (velitel družstva, technik roty);
- záchranná četa;
- četa chemické ochrany;
- četa podpory.

Velení szr má za úkol řídit činnost útvaru, kontrolovat jeho připravenost, určovat prioritu výcviku, řídit zásahy vlastních jednotek v rámci integrovaného záchranného systému (IZS) a je oprávněno rozhodnout o využití techniky k zásahu.

Štáb szr slouží k administrativnímu, finančnímu, personálnímu, právnímu a logistickému zabezpečení útvaru, aktivně se podílí na řízení chodu útvaru, plánuje a organizuje život jednotky a zároveň kontroluje její neustálou připravenost k zásahu v rámci IZS. Mezi jeho náplň patří i koordinace výcviku s dalšími složkami IZS. Činnost štábu řídí náčelník štábu.

Velitelské družstvo slouží k zabezpečení chodu celého útvaru. Jeho úkolem je zabezpečit materiální, technickou, odbornou a fyzickou připravenost příslušníků útvaru.

Záchranná četa je předurčena k provádění záchranných a dalších likvidačních prací, k zabezpečení přepravy, nouzového osvětlení a dodávky elektrické energie, vyprošťování techniky, provádění speciálních potápěčských prací, provádění hasičských prací včetně dopravy vody na požářiště, záchraně osob ve výškách a nad volnou hloubkou, zřízení plavidlového přepraviště, vyprošťování osob ze závalů a trosek a odstraňování následků velkých dopravních nehod včetně vyprošťování havarované techniky. Možnou organizační strukturu záchranné čety tvoří (5):

- velitel čety, zástupce velitele čety;
- záchranné hasičské družstvo (velitel družstva, 4x starší hasič, 4x řidič – hasič, starší řidič pásové techniky);

- záchranné přepravní družstvo (velitel družstva, starší strojník, 2x strojník, 2x řidič – strojník, 2x starší potápěč, 2x potápěč);
- záchranné vyprošťovací družstvo (velitel družstva, velitel vyprošťovacího vozidla, 2x starší řidič – jeřábník, velitel tanku, řidič vyprošťovacího tanku);
- záchranné strojní družstvo (velitel družstva, 3x starší strojník, 2x řidič);
- záchranné družstvo – lezecká záchranná skupina (velitel družstva, 2x záchranář – specialista, 2x řidič, 3x záchranář).

Četa chemické ochrany je předurčena především k provádění záchranných a dalších likvidačních prací, komplexnímu provádění dekontaminace osob, techniky, materiálu a terénu, sběru a likvidaci uhynulých živočichů působením virů (např. vir H5N1 – „Ptačí chřipka“), včetně následné dekontaminace budov s chovy drůbeže. Možnou organizační strukturu čety chemické ochrany tvoří (5):

- velitel čety, zástupce velitele čety;
- družstvo dekontaminace osob (2x) – v každém: velitel družstva, 2x starší odmořovač, řidič – odmořovač, řidič – zdravotník, řidič – strojník elektrocentrály (EC);
- družstvo dekontaminace techniky (2x) – v každém: velitel družstva, 2x starší odmořovač, 4x řidič – odmořovač;
- družstvo dozimetrické a chemické kontroly (2x) – v každém: velitel družstva, starší dozimetrista, řidič – dozimetrista;
- družstvo radiačního, chemického a biologického průzkumu (velitel družstva, starší průzkumník, průzkumník, řidič – průzkumník).

Četa podpory je předurčena především k logistické podpoře ostatních jednotek včetně velitelství a štábu, dále pak obhospodařuje MZHP a vede skladové hospodářství jednotky. Možnou organizační strukturu čety podpory tvoří (5):

- velitel čety, zástupce velitele čety;

- zásobovací družstvo (velitel družstva, správce skladu-řidič, 6x řidič-skladník);
- dopravní družstvo (velitel družstva, 2x řidič autobusu, 2x řidič, 3x řidič tahače).

1.2.3 Vyčleňování sil a prostředků

Síly a prostředky záchranných a výcvikových základen jsou nasazovány k záchranným pracím při živelních pohromách, průmyslových haváriích, dopravních nehodách a dalších závažných situacích ohrožujících životy, zdraví, majetek značné hodnoty nebo životní prostředí (6).

Od 1. ledna roku 2003 poskytovali na vyžádání podporu civilním orgánům podle regionální působnosti:

- 152. záchranný prapor Kutná Hora (Hlavní město Praha a Středočeský kraj (pravý břeh Vltavy), Liberecký a Královéhradecký kraj);
- 153. záchranný prapor Jindřichův Hradec (Jihočeský kraj, Kraj Vysočina);
- 154. záchranný prapor Rakovník (Hlavní město Praha a Středočeský kraj (levý břeh Vltavy), Plzeňský, Karlovarský a Ústecký kraj);
- 155. záchranný prapor Bučovice (Jihomoravský a Zlínský kraj);
- 156. záchranný prapor Olomouc (Olomoucký a Pardubický kraj);
- 157. záchranný prapor Hlučín (Moravskoslezský kraj).

Od 1. října roku 2008 poskytují na vyžádání podporu civilním orgánům podle nové regionální působnosti:

- Samostatná záchranná rota Rakovník;
- Samostatná záchranná rota Olomouc.

Působnost samostatných záchranných rot v rámci ČR není pevně stanovená, nasazení sil a prostředků samostatných záchranných rot je koordinována s využitím

operačních a informačních středisek (OPIS) Hasičských záchranných sborů krajů a Generálního ředitelství HZS.

Podporu základních složek integrovaného záchranného systému České republiky mohou vyžadovat krajští hejtmani, primátor Hlavního města Prahy, starostové obcí a v případě živelných katastrof a průmyslových havárií Ministerstvo vnitra České republiky.

Samostatné záchranné roty jsou schopny v případě nasazení při eliminaci pohrom a katastrof provádět především vlastní záchranné práce, podílet se na evakuaci obyvatelstva, včetně zabezpečení nouzového ubytování, a provádět dekontaminaci osob a techniky při radiačních a chemických haváriích. Jsou vybaveny rovněž účinnými prostředky k likvidaci požárů, poskytování pomoci při záplavách, zabezpečení dodávky elektrické energie z náhradních zdrojů a nouzového zásobování obyvatelstva pitnou vodou. Jsou schopny provádět další specializované činnosti, například potápěčské a trhací práce, likvidaci polomů a záchranu ve výškách a nad volnou hloubkou. Pro poskytnutí pomoci v rámci Evropské unie jsou vyčleněny týmy United Nations Standby Arrangements System (UNSAS) z obou samostatných záchranných rot (6).

1.2.4 Samostatná záchranná rota Rakovník

Historii samostatné záchranné roty Rakovník lze rozdělit na základě několika pohledů. Prvním pohledem může být historie přímo samostatné záchranné roty Rakovník, která se datuje od 1. dubna 2008. Dalším pohledem může být historie útvarů civilní ochrany, z nichž některé předcházely samostatné záchranné rotě Rakovník. Poslední pohled poukazuje na historii posádky jako takové, kde působily i útvary civilní ochrany předcházející samostatné záchranné rotě. Z tohoto pohledu má samostatná záchranná rota bohaté historické zkušenosti jak z ostrých zásahů, tak s přípravou a výcvikem na krizové situace (6).

1.2.5 Samostatná záchranná rota Olomouc

Samostatná záchranná rota Olomouc vznikla na bázi zrušeného 156. vojenského záchranného praporu Olomouc k 1. červenci 2008 a navazuje na tradice svých předchůdců.

Po záchranném praporu přebrala většinu úkolů v rámci IZS, včetně humanitárních úkolů v zahraničí v rámci již zmíněného systému pohotovostního ujednání United Nations Standby Arrangements System, který vznikl na základě Washingtonské dohody pro zásah v humanitárních operacích pod hlavičkou Organizace spojených národů (OSN) a Evropské unie. Tato rota spolu se samostatnou záchrannou rotou Rakovník jsou jedinými vojenskými záchrannými útvary AČR (6).

1.3 Příprava ženijních a záchranných jednotek

Pokud bychom chtěli definovat přípravu a vycvičenost jednotek všech druhů vojsk, museli bychom popsat všechny typy. Každý druh vojska či každá brigáda mají jiné normy. Je to dáno tím, že plní odlišné úkoly a jsou předurčeny pro něco jiného. Jelikož se tato diplomová práce zabývá 15. ženijní brigádou, bude zmíněna příprava ženijních a záchranných jednotek.

1.3.1 Připravenost jednotek k plnění úkolů dle předurčení

Připravenost jednotek je definována schopnostmi jednotek, útvarů a zařízení, jejichž naplněním tyto dosáhnou požadovaného stupně vycvičenosti jako základního předpokladu pro splnění operačního (bojového) úkolu. Připravenost jednotek má kvalitativní a kvantitativní stránku. Kvantitativní stránka je určena strukturou sil a organizací jednotek. Kvalitativní stránka je stanovena na základě implementace standardů NATO a norem pro složky IZS se zaměřením na bojovou a mobilizační pohotovost, efektivní systém velení a řízení, mobilitu a rozmístitelnost, schopnost účinného nasazení, udržitelnost, odolnost a ochranu sil v prostoru nasazení. Nedílnou

součástí kvalitativní stránky je připravenost jednotlivců i jednotek, která se dosahuje výcvikem, vzděláváním a výchovou (dále přípravou).

Z tohoto hlediska je příprava ženijních a záchranných jednotek zaměřena k dosažení připravenosti plnit následující úkoly (7):

a) Ženijní jednotky

- plnit úkoly ženijní podpory operací jednotek Armády České republiky (praporečného, brigádního úkolového uskupení) dle rozhodnutí velitele divize na území ČR i mimo něj;
- plnit úkoly ženijní podpory uskupení jednotek NATO/EU na území ČR;
- provádět záchranné a vyprošťovací práce při podpoře IZS;
- plnit úkoly speciální podpory Explosive Ordnance Disposal (EOD) a úkoly k eliminaci teroristických činností pyrotechnického charakteru Improvised Explosive Device Disposal (IEDD);
- plnit ženijní opatření k zabezpečení pohybu vojsk (budování mostů, cest, překonávání překážek a zátarasů);
- provádět opatření k omezení pohybu protivníka (zatarasování, ničení);
- plnit opatření k uchování bojeschopnosti, přežití vlastních vojsk (budování ochranných staveb, z odolňování objektů, maskování);
- realizovat opatření ženijní podpory v operacích jiných než válka.

b) Záchranné jednotky

- v rámci záchranných a humanitárních operací provádět záchranné, vyprošťovací a demoliční práce;
- zajišťovat evakuaci civilního obyvatelstva včetně zabezpečení nouzového ubytování;
- zajišťovat zdravotnické služby včetně první pomoci;

- zabezpečit zásobování materiálem pro humanitární potřeby, nouzové dodávky vody a elektrické energie;
- zajišťovat okamžitou pomoc při obnově a udržování pořádku v postižených oblastech;
- provádět okamžitou opravu nezbytných veřejných zařízení a pomoc při ochraně předmětů nezbytných k přežití;
- provádět dekontaminaci osob, techniky a terénu;
- zjišťovat a označovat nebezpečné oblasti;
- provádět dozimetrickou kontrolu;
- provádět potápěčské a pyrotechnické práce ve všech druzích operací.

1.3.2 Organizace přípravy

Rozpracování Koncepce výstavby profesionální Armády České republiky a mobilizace ozbrojených složek České republiky v oblasti přípravy příslušníků ozbrojených složek České republiky řeší systém dvouletého cyklu přípravy a pohotovosti jako základní pilíř přípravy jednotek.

Tento systém je založen na cyklu rotace – příprava – operační nasazení – příprava, obvyklém v armádách NATO. Je vytvořen s cílem zabezpečit připravené deklarované uskupení vojsk pro operační nasazení ve stanoveném termínu. Systém dvouletého cyklu se skládá z roku intenzivní přípravy a z roku vysoké pohotovosti. Příprava vojsk ve dvouletém cyklu zabezpečuje nárůst připravenosti, a proto se příprava jednotek v prvním a druhém roce nemusí diametrálně lišit. U jednotek se stálým operačním úkolem musí být oba dva roky odlišné pouze minimálně tak, aby byly schopny plnit své úkoly trvale. Rok intenzivní přípravy se zpravidla člení na čtyři etapy, které se liší obsahem přípravy dle typu jednotky (družstvo, četa, rota, úkolové uskupení), ale i délkou etap. První etapa je zaměřena na přípravu a sladění družstev (obsluhy, osádky, týmu). Ve druhé etapě se provádí příprava a sladění v četě, ve třetí etapě je prováděna

příprava a sladění v rotě. Čtvrtá etapa je zaměřena na sladění činnosti jednotek ve vyšších celcích (v úkolovém uskupení – praporem, brigádním). Hodnocení dosaženého stupně připravenosti jednotek k plnění úkolů dle předurčení (operačnímu nasazení) je prováděno dle standardů a norem v souladu s plánem (7).

Příprava družstva (obsluhy, osádky, týmu) je zaměřena na sladění činnosti všech jeho příslušníků k plnění stanoveného úkolu. Všichni příslušníci získávají nové vědomosti, při soustavném zdokonalování již dříve získaných znalostí a dovedností, získaných v základní přípravě a odborné a speciální přípravě. Přípravu řídí velitelé družstev (osádek, obsluh, týmů), určení funkcionáři s platnou licenci, pokud z platných interních normativních aktů (INA) není nařízeno jinak, např. stěelby apod. Dobu trvání této etapy přípravy stanoví velitel praporu (oddílu) na základě návrhů velitelů rot.

Příprava čety je zaměřena na sladění činnosti jednotek v četě k plnění stanoveného úkolu. Všichni příslušníci získávají nové vědomosti, při soustavném zdokonalování již dříve získaných znalostí a dovedností. Přípravu řídí velitelé čet (pokud z platných interních normativních aktů není nařízeno jinak, např. taktická cvičení). Dobu trvání této etapy přípravy stanoví velitel praporu (oddílu) na základě návrhů velitelů rot.

Příprava čet u jednotek druhů vojsk je prováděna u organických jednotek nebo v rámci soustředěného výcviku u ženijních a záchranných praporů dle rozhodnutí velitele společných sil na základě doporučení velitele ženijní záchranné brigády.

Příprava jednotek ostatních druhů vojsk je prováděna u organické jednotky nebo v rámci soustředěného výcviku těchto druhů vojsk dle rozhodnutí velitele společných sil.

Příprava roty je zaměřena na sladění činnosti jednotek v rámci roty. Nové znalosti a dovednosti získává velitelský sbor roty, ostatní příslušníci jednotky se zdokonalují v nabytých znalostech a dovednostech. Přípravu řídí velitelé rot. Dobu trvání této etapy přípravy stanoví velitel praporu (7).

Vyvrcholením přípravy v jednotlivých etapách přípravy jednotek jsou prověrky sladění jednotek, ženijní taktická cvičení, odborná taktická cvičení, součinnostní

cvičení se složkami integrovaného záchranného systému nebo účast na cvičeních vyšších celků, které na daném stupni řídí zpravidla velitel o stupeň vyšší. Sladění činnosti jednotek ve vyšších celcích je zaměřeno na sladění činnosti jednotek v rámci praporečnického (brigádního) úkolového uskupení a u záchranných jednotek se složkami integrovaného záchranného systému. Provádí se v rámci přípravy a provedení ženíjních taktických cvičení, odborných taktických cvičení nebo součinnostních cvičení, zahrnuje polní přípravu a velitelsko-štabní cvičení. Vyvrcholením této etapy je jednostranné, nebo dvoustranné taktické cvičení na simulátorech a počítačích pro velitele a štáby útvarů a zařízení s reálnou činností podřízených jednotek na cvičištích. Tato etapa se provádí zpravidla v předposledním měsíci před dosažením pohotovosti k operačnímu nasazení (bojovému použití). Dobu trvání této etapy přípravy stanoví velitel brigády (velitel společných sil). Obsah a délky jednotlivých etap přípravy jednotek mohou být upravovány na základě dosahovaných výsledků tak, aby byl splněn základní cíl přípravy – připravit jednotky, útvary a zařízení na plnění úkolu dle předurčení. V průběhu roku lze rovněž provádět, dle potřeb velitelů jednotek a v závislosti na předurčení jednotek, přípravu vojáků v dalších odbornostech (sběrač raněných, chemický pozorovatel, pozorovatel protivzdušné obrany, obsluha motorové řetězové pily, ženista pyrotechnik, obsluha motorových vodních čerpadel, obsluha elektrocentrál apod.). Příprava jednotek v roce vysoké pohotovosti je zaměřena na další zvýšení vycvičenosti jednotek, upevnění návyků a rozvoj dovedností získaných v roce intenzivní přípravy. Velitelé všech stupňů jsou při plánování a provádění přípravy povinni zabezpečit posloupnost přípravy ve všech etapách přípravy a usilovat o efektivní využití plánovaných počtů hodin ke splnění stanovených cílů. V rámci útvaru nebo ženíjní záchranné brigády se mohou organizovat soustředění ženíjních jednotek, záchranných jednotek nebo jejich specialistů (7):

- ke zdokonalovacímu výcviku s pontonovou mostovou soupravou;
- k výcviku s minovým materiálem;
- k výcviku v provádění trhacích prací;
- ke zdokonalovacímu výcviku potápěčů;

- ke zdokonalovacímu výcviku se speciální a zvláště náročnou technikou;
- k zvládnutí důležitých odborných úkolů.

1.3.3 Plánování přípravy

Plánování je proces zjišťování, zpracování a využívání informací k popisu a analýze výchozí situace (současného stavu), odhadu a vyhodnocení možností dosažení stanovených cílů, stanovení úkolů nezbytných k dosažení těchto cílů, jejich vazeb a stanovení sil a prostředků potřebných na jejich splnění.

Plánování přípravy probíhá na stupni prapor a rota. **Základními dokumenty pro plánování přípravy jsou:**

a) na stupni prapor

- Plán činnosti na rok.
- Záměr plnění úkolů na čtvrtletí.

b) na stupni rota

- Přehled témat a rozpočet hodin.
- Rozvrh zaměstnání.

Plán činnosti na rok se zpracovává v souladu s ustanovením rozkazem Ministerstva obrany č. 33/2004. Je základním dokumentem pro řízení praporu (oddílu) v daném roce. V úvodní části jsou rozpracovány cíle, hlavní úkoly, jejich priorita a souhrnné limity rozpočtových počtů osob, výdajů a příjmů praporu. V hlavní části jsou rozpracovány opatření ke splnění nových úkolů, pro dosažení stanovené připravenosti jednotek k plnění úkolů dle předurčení, pro organizační a dislokační změny. Ve vzorech dokumentů je rozpracován seznam úkolů praporu (oddílu) na rok (kalendářní plán); celkové výdaje praporu (oddílu) na rok, rozčleněné do výdajových kategorií; úkoly pro zabezpečení výuky a výcviku ve prospěch vojenských škol; údaje o provozu vojenské techniky; přehled odvelení; přidělení učebních a výcvikových

zařízení; shromáždění, školy a kurzy; souhrn nezbytných údajů a norem k zabezpečení plánování (7).

1.4 Automobilní technika

Automobilní technika u AČR má roli vymezující přibližně polovinu veškeré techniky používané v AČR. Tato technika není využita jenom jako doprava štábů a velitelů jednotek, ale slouží i k dopravě osob a materiálu na místo určení. Dále se v neposlední řadě jedná o automobily překonávající určité překážky. Do této kapitoly jsem zahrnul i přívěsy a podvaly, které slouží k přepravě materiálu a nadrozměrného nákladu.

1.4.1 Automobily osobní

Škoda Felicia (obrázek 1)

Osobní silniční automobil malé střední třídy, Combi má prodlouženou zád'. Pick Up je malý užitkový automobil, který je určený především na převoz nákladu do výše nosnosti 1500 kg po silnici a zpevněných vozovkách (8).

Obrázek 1 - Škoda Felicia (9)

Škoda Fabia

Osobní silniční automobil malé střední třídy. Combi má prodlouženou (obrázek 2) a Sedan splývavou zád'. Praktik je vůz užitkový se zvětšeným nákladovým prostorem, kterého bylo dosaženo odebráním zadní řady sedadel a vnitřními úpravami. Je pokračováním řady vozidel typu Škoda Felicia Pick Up, ve velké míře užívaného v AČR (8).

Obrázek 2 - Škoda Fabia (9)

Škoda Octavia (obrázek 3)

Osobní silniční automobil nižší střední třídy. Combi má prodlouženou zád' s pohonem na přední kola, u 1,9 a 2,0 pohon 4x4 (8).

Obrázek 3 - Škoda Octavia (9)

Škoda Superb (obrázek 4)

Luxusní osobní silniční automobil vyšší střední třídy. Vyniká výjimečnou elegancí, reprezentativním vzhledem a obrovským vnitřním prostorem (8).

Obrázek 4 - Škoda Superb (9)

1.4.2 Automobily osobní terénní

Land Rover

Automobily Land Rover jsou pokračovatelem osobních a speciálních terénních automobilů typu UAZ 469, v armádě dosud často používaného. Nejvíce rozšířeným typem jsou vozidla řady Defender s rozvorovými formáty 90, 110 (obrázek 5), 130. U všech typů je používán náhon na všechna čtyři kola, zabezpečující přepravu osob a nákladů jak na silnici, tak v terénu. Je dodáván ve dvou verzích Soft Top a Station wagon. Palivem je motorová nafta (9).

Land Rover 90 (obrázek 6) je nejrozšířenější terénní vozidlo Land Roverů dodávaných do Armády České republiky. Jeho modifikace jsou určeny pro speciální použití ve verzích např. jako automobil policejní, bojový s lafetou na kulomet 7,62 mm,

pancéřovaný, průzkumný v podobě verze MILITARY s použitím napětím sítě 24 V, veterinární a mnoho dalších (9).

Obrázek 5 - Land Rover Defender 110 (9)

Obrázek 6 - Land Rover 90 (9)

Land Rover Defender 130 (obrázek 7) – největší verze Land Roverů v naší armádě. Používané specializované modifikace jsou montovány na volný podvozek s kabinou. Například valníkový, jako základ pro Land Rover zdrojový se zabudovanou elektrocentrálou 20 IVA. Dalšími jsou Land Rover chemický, či spojovací. V Armádě

České republiky je nejvíce rozšířený zdravotnický. Často je používán přívěs na převoz dalšího příslušenství (9).

Obrázek 7 - Land Rover Defender 130 (9)

Land Rover Řady Discovery (obrázek 8) je verze s dobrou terénní průchodností a vyšší rychlostí na pevných a zpevněných cestách. Mimo uvedené vozidlo jsou v AČR zavedeny typ naftový 2,7 a benzinový V8I (9).

Obrázek 8 - Land Rover Discovery (9)

Automobily UAZ (obrázek 9) jsou dvounápravové osobní terénní automobily 4x2x2 se zvýšenou průchodností. Jsou určeny pro přepravu osob a nákladů po silnici i v terénu. Navíc UAZ – 31512 a UAZ 31536 mají kontaktní nebo bezkontaktní zapalování, teleskopické tlumiče pérování a kapalinové ovládání spojky (10).

Obrázek 9 - UAZ 469 (9)

1.4.3 Automobily nákladní speciální

Střední nákladní terénní automobily Praga konstrukční řady V3S jsou určeny pro přepravu nákladů a osob po komunikacích i v těžkém terénu za velmi ztížených klimatických podmínek. Základním typem konstrukční řady je automobil typu V3S valník. Další varianty jsou zvedací čelo, hydraulická ruka, skříň. Zlepšením dynamických vlastností, především zvýšením výkonu motoru a vhodnější konstrukcí převodového ústrojí, byl vyvinut typ V3S-M1. Další modernizací tohoto automobilu vznikl typ V3S-M2, u něhož byla zvýšena schopnost překonávat vodní překážky broděním, aktivní i pasivní bezpečnost jízdy, možnost dočasného provozu na náhradní paliva a rovněž byl zvýšen jízdní dosah vozidla (9).

Obrázek 10 - Praga V3S (9)

Automobily TATRA mají v naší armádě dlouholetou tradici, kterou si vydobily zejména svými dobrými jízdními vlastnostmi v extrémních podmínkách. Valníkový třínápravový terénní automobil Tatra 810 (obrázek 11) – 6x6 je na rozdíl od ostatních nákladních vozidel vyráběných společností TATRA a.s. založen na klasické koncepci podvozku s tuhými portálovými nápravami, s kolovými redukcemi a uzávěrkami diferenciálů, žebřinovým rámem o vysoké průchodnosti. Má vysokou brodivost a mnoho dalších specifických vlastností vyplývajících z požadavků AČR (např. centrální dohušťování pneumatik, pancéřovaná podlaha kabiny, možnost instalace lafety lehkého kulometu aj.). Celková hmotnost se pohybuje na pomezí středních a těžkých nákladních vozidel. Vozidlo v předpokládaných různých modifikacích nástavby má nahradit ve výzbroji AČR zastaralý vozový park automobilů PV3S z padesátých let minulého století (11).

Obrázek 11 - Tatra – 810 (9)

Zkušenosti s použitím automobilů TATRA byly využity při konstrukci automobilu T – 815 (obrázek 12), který dosahuje ekonomických a provozních parametrů – tj. zvýšený výkon motoru, větší nosnost, vyšší proběhy kilometrů do technických ošetření a generální opravy.

Modifikace automobilů TATRA se odvozují od podvozků, na kterých jsou postaveny. Základní modifikace jsou na podvozcích TATRA 815 4x4, 6x6 a 8x8 (12).

Obrázek 12 - Tatra – 815 (9)

1.4.4 Přívěsy a podvalníky

V Armádě České republiky rozlišujeme několik typů přívěsů a podvalníků. Tyto typy jsou dány požadavky a mohou sloužit jak na přepravu materiálu, tak například na zásobu pitné vody, jako chladicí prostředky apod.

V této práci budou představeny ty nejběžnější typy používané u 15. ženijní brigády.

Přívěs valníkový PAJ 1 V (obrázek 13)

Jednonápravový dvoukolový přívěs určený pro přepravu málo rozměrných nákladů. Pro výrobek je použito unifikovaného podvozku PAJ-1. V základním vybavení je používán bez nebo s plachtou. Jeho použití v AČR je mnohostranné podvozek je využíván pro různé speciální nástavby, případně s pevně určeným obsahem nákladu. Je zahrnut do různých souprav s využitím pro všechny druhy vojsk. Téměř výhradně je používán jako přípojné vozidlo typu P-V3S (9).

Obrázek 13 - Přívěs valníkový PAJ 1 V (31)

Přívěs na vodu C 180 V (obrázek 14)

Pro výrobek je použito unifikovaného podvozku PAJ-1. Je to jednonápravový dvoukolový podvozek se sklolaminátovou cisternovou nádrží, který je určen pro převoz pitné nebo užitkové vody, o její maximální teplotě 70 °C. Cisternová nádrž uchycená k podvozku přes silentbloky je vložena do karoserie, od níž je oddělena tepelnou izolační vrstvou zabezpečující, že voda 8 °C po dobu 24 hodin při venkovní teplotě -20 °C nezamrzne a při 20 °C zůstane přijatelná pro pitnou vodu. Uvnitř nádrže jsou demontovatelné vlnolamy z umělé hmoty (9).

Obrázek 14 - Přívěs na vodu C 180 V (9)

Přívěs valníkový PV06-04A

Automobilový valníkový přívěs PV 06.04 A (obrázek 15) je určen pro přepravu rovnoměrně rozloženého nákladu na silnici a v terénu. Přívěs je dvounápravový a je opatřen nesnímatelnou valníkovou karosérií se sklopnými bočnicemi a zadním čelem. Přední čelo je pevné. Karoserie může být zakryta snímatelnou vozovou plachtou nesenou plachtovými oblouky. Při jízdě v terénu je přívěs schopen překonávat všechny překážky, které vykonává tažný automobil. Je však nutné přizpůsobit jízdní rychlost i náklad daným podmínkám (13).

Obrázek 15 - Přívěs valníkový PV06-04A (9)

Přívěs na vodu CPV-3

Přívěs CPV-3 (obrázek 16) je kontejner na pitnou vodu s objemem cisterny 3 m³, který je připevněný k podvozku PV 06.04. Je určen na přepravu, zásobování, skladování, čerpání a vydávání pitné vody při teplotách v rozsahu 50 °C až -40 °C, 98% relevantní vlhkosti vzduchu, při nadmořské výšce do 3000 m, rychlosti větru 20 m/s a prašnosti do 1,5 g/m³. Kontejner je k podvozku připevněný 8 šrouby. Zdravotní nezávadnost vody je max. 72 hodin. Funkci nádrže zabezpečuje čerpací agregát se spalovacím motorem. Nádrž je vyrobena ze sklolaminátu (9).

Obrázek 16 - Přívěs na vodu CPV-3 (9)

Přívěs skříňový A-3S

Přívěs skříňový na automobilovém podvozku typu A-3S (obrázek 17) je v armádě používán jako prostředek ke štábní práci v poli, dílenský prostředek případně pro speciální pracoviště jiných druhů vojsk (9).

Obrázek 17 - Přívěs skříňový A-3S (9)

Přívěs valníkový PV 16-12

Přívěs PV 16-12 (obrázek 18) je dvounápravový valníkový přívěs s říditelnou přední nápravou s dvoumontáží pneumatik na obou nápravách. Je opatřen nesnímatelnou valníkovou karosérií se sklopnými bočnicemi a zadním čelem. Přední čelo je pevné. Karoserie může být zakryta snímatelnou vozovou plachtou nesenou plachtovými oblouky. V základním provedení je přívěs určen pro přepravu rovnoměrně rozloženého kusového nebo patetizovaného materiálu na udržovaných vozovkách se zpevněným povrchem, v provedení s plachtou pro přepravu materiálu, který vyžaduje ochranu proti povětrnostním vlivům (14).

Obrázek 18 - Přívěs valníkový PV 16-12 (9)

Podvalník P 50 ELINST 24 V

Podvalník P 50 ELINST 24 V (obrázek 19) je pětinápravový speciální automobilní přívěs určený k rychlé přepravě všech druhů těžkých strojů a jiných břemen po silnici u v únosném terénu přizpůsobenou rychlostí. Nakládání techniky je buď vlastní motorickou silou, nebo pomocí lana navijáku. V případě nutnosti je možné připojit jako tlačné či brzdné druhé vozidlo (15).

Obrázek 19 - Podvalník P 50 ELINST 24 V (9)

Podvalník P-50 N

Nízkoplošinový přívěs P-50 N (obrázek 20) je šestinápravový přívěs s rovnou ložnou plochou, který je určený pro přepravu všech druhů materiálu kolové i pásové techniky a jiného materiálu do hmotnosti 50 tun. Rovnoměrné rozložení hmotnosti na vozidlová kola všech náprav zajišťuje mechanická a hydraulická vahadlová soustava, jež umožňuje třibodové uložení plošiny přívěsu. Přívěs je určen pro jízdu na silnici a v terénu bez velkých nerovností. K zadní zešikmené části jsou připojeny dva dvoudílné sklopné nájezdové můstky pro najíždění přepravované techniky. Nakládání a skládání usnadňuje výškové nastavení plošiny v rozmezí 160 mm a její příčné naklonění o 12°. Můstky se zvedají a sklápějí hydraulicky. V zadní části přívěsu je závěs pro připojení dalšího brzdného či tlačného vozidla (16).

Obrázek 20 - Podvalník P-50 N (9)

1.5 Ženíjní technika

Ženíjní technika u Armády České Republiky představuje téměř třetinu veškeré techniky a u 15. ženíjní brigády, jak už z názvu vyplývá, téměř polovinu. Tuto techniku jsem rozdělil do tří základních podkapitol a to přepravní prostředky, kam jsem zahrnul prostředky, které jsou spojeny s vodou, ať už překonávání vodních překážek, tak používané ke stavbě mostů, dále ženíjní techniku pro zemní práce (sem patří těžká

technika) a poslední kapitolu jsem věnoval elektrocentrálám z důvodu dnešní nutnosti elektrické energie, kdy dle mého názoru a na základě mých zkušeností je to technika, která je jedna z nejpoužívanějších.

1.5.1 Přepravní prostředky

Souprava pontonová mostová PMS (obrázek 21)

Souprava doprovodného mostu na plovoucích podpěrách. Je určena pro stavbu mostů o dovolené zatížitelnosti 20 t a 60 t a přívozových soulodí potřebné únosnosti. Říční díl slouží pro sestavení říční části. Pobřežní díl tvoří část mezi říční částí a břehem. Oba díly se skládají ze dvou středních a dvou podhonorových pontonů, pontonových a spojovacích mechanismů, rampových nosníků a výstroje. Soulodí vznikají jednak skládáním potřebného počtu říčních dílů o dovolené zatížitelnosti 20 t, jednak připojením pobřežních dílů o dovolené zatížitelnosti 10 t. Sestavení soupravy umožňuje její dělení na poloviny i čtvrtiny podle potřeby.

Obsah soupravy (17):

- 32 říčních dílů, 4 pobřežní díly, 4 pokládky vozovkových desek;
- 12 motorových vlečných člunů MO-634 (MO-2000);
- 2 sady příslušenství, náhradní díly a nářadí na osmi vozidlech.

Obrázek 21 - Souprava pontonová mostová PMS (18)

Člun motorový MO 634 (obrázek 22)

Člun je určen k postrku soulodí a mostů složených z pontonové mostní soupravy, k jízdám sólo a jako pracovní člun k zabezpečení činnosti vojsk na vodních překážkách (19).

Obrázek 22 - Člun motorový MO 634 (18)

Automobil mostní AM 50

Mostní automobil AM 50 (obrázek 23) je určen ke stavbě jednoduchých jednoproudových mostů o jednom až osmi polích na pevných podpěrách přes suché i vodní překážky. Základem je podvozek automobilu T-813 (20).

Obrázek 23 - Automobil mostní AM 50 (18)

Transportér pásový obojživelný PTS-10

Transportér PTS-10 (obrázek 24) je samohybný přepravní prostředek pro plavidlovou přepravu osob, materiálu a některé bojové techniky. Nakládání materiálu a techniky se provádí na souši po sklopení zádí. Transportér je možno použít k plavbě do rychlosti proudu 2,5 m/s. Všechny přepravované osoby musí mít plovací vestu (21).

Obrázek 24 - Transportér pásový obojživelný PTS-10 (18)

1.5.2 Ženíjní technika pro zemní práce

Nosič kolový KN 251

KN-251 (obrázek 25) je dvounápravový stroj s kloubovým rámem na obřích pneumatikách. Je určen k provádění zemních a odtarasovacích prací v rámci ženíjního zabezpečení. Nouzově může být využit i jako tahač a k improvizovanému zvedání a překládání břemen (22).

Obrázek 25 - Nosič kolový KN 251 (18)

Stroj ženíjní ŽS 55 (vyprošťovací tank)

Základem je vyprošťovací tank VT-55 doplněný buldozerovým zařízením BTZ-55 (obrázek 26). Používá se k odstraňování protitankových překážek a závalů, k budování a udržování cest, nezřizování okopů pro tanky apod. (23).

Obrázek 26 - Stroj ženižní ŽS 55 (vyprošťovací tank) (18)

Buldozer caterpillar D5NXL (obrázek 27)

Pásový buldozer slouží k provádění zemních prací pomocí buldozerové radlice. Může být použit i jako tahač pro jiné stroje určené pro zemní práce, případně pro vyprošťování. Možný náklon vozidla (podélný i příčný) 45 %, radlice výkyvná – 40 %. Brodivost do 500 mm. Možnost nahrazení lanovým navijákem – vhodné pro vyprošťování kmenů z koryt řek při záplavách. Buldozer bývá přepravován na podvalníku P-50 za tahačem T 815 (24).

Obrázek 27 - Buldozer caterpillar D5NXL (18)

Rýpadlo automobilní UDS 114, 214-a (obrázek 28)

Zařízení je univerzální, hydraulické, teleskopické s lopatou a rozrývacím zubem, montované na podvozku T-815. Používá se pro ženíjní práce menšího rozsahu, např. jako je hloubení zákopů, výkopů a rýh, nakládání zeminy a materiálů, odstranění trosk, závalů apod. Rýpadlo tvoří podvozek a otočný svršek. UDS-214a je modernizované zařízení typu 114a (25).

Obrázek 28 - Rýpadlo automobilní UDS 114, 214-a (18)

1.5.3 Elektrotechnické prostředky

Elektrocentrála EC-0,5 kW

Elektrocentrála EC-0,5 kW (obrázek 29) je zdroj stejnosměrného proudu s výstupním napětím 28.5 V DC. Existuje v přenosném provedení s ochranným rámem (18).

Obrázek 29 - Elektrocentrála EC-0,5 kW (18)

Elektrocentrála EC-2 kW

Elektrocentrála EC-2 kW (obrázek 30) je přenosné zařízení k výrobě elektrické energie o napětí 3x400 V nebo 1x230 V, současně umožňuje dodávku stejnosměrného napětí 28,5 V pro nabíjení akumulátorových baterií. EC-2 kW není určena pro činnost za jízdy a nemůže paralelně spolupracovat s jinou elektrocentrálou ani se sítí (18).

Obrázek 30 - Elektrocentrála EC – 2 kW (18)

Elektrocentrála přenosná EC-4 kW

Přenosná elektrocentrála EC-4 kW (obrázek 31) je určena jako zdroj elektrické energie pro napájení radiostanic, technologického zařízení dílenských prostředků, kontejnerových nástaveb, osvětlovacích souprav a nabíjení akumulátorových baterií. Je plně kompatibilní s obdobnými prostředky armád států NATO (18).

Obrázek 31 - Elektrocentrála EC-4 kW (18)

Elektrocentrála přenosná EC-6 kW

Elektrocentrála EC-6 kW (obrázek 32) slouží k výrobě třífázového proudu o výkonu 6 kW při napětí 400/231 V a kmitočtu 50 Hz. Používá se k osvětlování, napájení radiostanic, k pohonu jednofázových a třífázových spotřebičů (26).

Obrázek 32 - Elektrocentrála EC-6 kW (18)

Elektrocentrála přenosná EC-8 kW

Přenosná elektrocentrála EC-8 kW (obrázek 33) všeobecného určení v kapotovaném provedení o jmenovitém výkonu 8 kW je určena jako zdroj elektrické energie pro napájení mobilních prostředků velení a spojení, radiolokačních prostředků, technologického zařízení, pojízdných dílen, účelového vybavení kontejnerových nástaveb, osvětlovacích souprav a dalších elektrických zařízeních používaných v Armádě České republiky. EC-8 kW je plně kompatibilní s obdobnými prostředky ostatních armád států NATO (18).

Obrázek 33 - Elektrocentrála EC-8 kW (18)

Elektrocentrála EC-12 kW

Elektrocentrála EC-12 kW (obrázek 34) slouží k výrobě elektrické energie o výkonu 12 kW při napětí 400/231 V a kmitočtu 50 Hz. Používá se jako náhradní zdroj elektrické energie k různým účelům, např. osvětlování, napájení rádiových stanic, pohon elektrických motorů apod. Pojízdná EC se přepravuje na přívěsu PJ-02 (27).

Obrázek 34 - Elektrocentrála EC-12 kW (18)

Elektrocentrála EC-16 kW (obrázek 35)

Pojízdná elektrocentrála všeobecného určení o jmenovitém výkonu 16 kW je v kapotovaném provedení a umístěna na speciálním jednonápravovém podvozku typu PM 35 U. Je určena jako zdroj elektrické energie pro napájení mobilních prostředků velení a spojení, radiolokačních prostředků apod. Ve výbavě elektrocentrály je rozvodná souprava RS 16 kW. Tato elektrocentrála je plně kompatibilní s obdobnými prostředky ostatních armád NATO (18).

Obrázek 35 - Elektrocentrála EC-16 kW (18)

Elektrocentrála EC-30 kW (obrázek 36)

Pojízdné dielelektrické soustrojí na čtyřkolovém podvozku P38R. Slouží k výrobě třífázového proudu o napětí 400/231 V, 50 Hz, a to k napájení speciálních třífázových zařízení – pojízdne opravny a polní zařízení (28).

Obrázek 36 - Elektrocentrála EC-30 kW (18)

Elektrocentrála EC-60 kW (obrázek 37)

Pojízdné dielelektrické soustrojí na čtyřkolovém podvozku P38R. Slouží k výrobě třífázového proudu o napětí 400/231 V, 50 Hz a to k napájení speciálních zařízení. Podobně jako u EC-30kW (28).

Obrázek 37 - Elektrocentrála EC-60 kW (18)

Souprava osvětlovací OS-U

OS-U (obrázek 38) je vytvořena jako stavebnicový systém, různou kombinací umožňuje instalovat rozličné rozvodné sítě podle povahy místa. Slouží k osvětlování úkrytů, stanů, místností, venkovních prostorů a pracovišť. Skládá se ze šňůr, z pojistkové rozbočovací skříně, rozbočovacích skříní s třífázovou zásuvkou a pěti jednofázovými zásuvkami, z náradí, náhradních dílů, instalačního a spotřebního materiálu. OS-U je uložena ve čtyřech bednách. Souprava může být napájena z jednofázových nebo třífázových EC čs. výroby či z veřejných sítí příslušného napětí a kmitočtu s ochranou nulování (29).

Obrázek 38 - Souprava osvětlovací OS-U (18)

1.6 Chemická technika

Pro doplnění dané problematiky jsem v krátkosti také zmínil chemickou techniku, která představuje přibližně třetinu veškeré techniky u AČR. Většinu této techniky vlastní 31. brigáda radiační, chemické a biologické ochrany v Liberci.

Automobil chemický průzkumný UAZ 469 CH

UAZ-469CH (obrázek 39) je speciální verze osobního terénního automobilu UAZ-469B. Jedná se o vozidlo družstva radiačního a chemického průzkumu a je určeno

k provádění radiačního a chemického průzkumu pochodových os a komunikací při přesunu jednotek, terénu, prostorů rozmístění, ke kontrole zamoření osob, bojové techniky, potravin a vody. S využitím výbavy a přístrojů vozidla lze provádět i odběry vzorků zamořených otravnými a radioaktivními látkami, vytyčování zamořených prostorů a orientační měření prvků přízemní atmosféry (30).

Obrázek 39 - Automobil chemický průzkumný UAZ 469 CH (31)

Vozidlo radiačního a chemického průzkumu Land Rover – RCH

Vozidlo Land Rover – RCH (obrázek 40) je určeno pro provádění radiačního, chemického a dalšího biologického průzkumu. Umožňuje manuální vedení radiačního a chemického průzkumu i činnost v automatickém systému sběru vyhodnocování a předávání informací (ASVPI). Hlavní části jsou vozidlo Land Rover Defender 130 TD 5V s budkou řidiče, skříňová karoserie, speciální chemická nástavba a skříňový dvounápravový přívěs (31).

Obrázek 40 - Vozidlo radiačního a chemického průzkumu Land Rover – RCH (31)

Automobil chemický rozstříkovací ARS – 12 M

Vozidlo je určeno k dekontaminaci výbroje a bojové techniky. Může přepravovat různé typy kapalin, připravovat dekontaminační směsi, ohřívat vodu, rozvinout nezávislé dekontaminační pracoviště, postříkovat nebo umývat cesty či terén a v nezbytných případech hasit požáry (31).

Obrázek 41 - Automobil chemický rozstříkovací ARS – 12 M (31)

Automobil chemický rozstříkovací ACHR – 90 M (obrázek 42)

Vozidlo je určeno k dekontaminaci vozidel, zbraní a osob v polních podmínkách. Může přepravovat různé typy kapalin, připravovat dekontaminační směsi, vyvíjet vysokotlakou horkou vodu, rozvinovat nezávislé dekontaminační místo, postříkovat nebo umývat cesty či terén, koupat osoby ve sprchách teplou vodou a hasit požáry (32).

Obrázek 42 - Automobil chemický rozstříkovací ACHR – 90 M (31)

2 Výzkumná otázka a metodika výzkumu

2.1 Výzkumná otázka

Na základě vymezených cílů byla stanovena výzkumná otázka: Je 15. ženijní brigáda připravena pro pomoc při zásazích v rámci integrovaného záchranného systému?

2.2 Metodika

Pro dosažení stanovených cílů bylo použito především kvalitativního výzkumu, kde byly posuzovány zejména možnosti prostředků potřebných k nasazování při mimořádných situacích a plánování výcviku a přípravy pro tyto operace.

Přesto je v práci využit i kvantitativní výzkum a to zejména při srovnávání a vyhodnocování počtu zásahů a vyčíslení nákladů 15. ženijní brigády za nasazení při mimořádných situacích.

Základním metodickým postupem bylo shromáždění a prostudování dostatečného množství hlavně interních zdrojů Armády České republiky, legislativy zabývající se problematikou probíranou v práci. Díky úzkému vztahu k 15. ženijní brigádě jsem však mohl čerpat z praktických znalostí funkcionářů jmenované brigády i z vlastních zkušeností.

V kapitole, která popisuje přípravu ženijních a záchranných jednotek, bylo využito analýzy. Byly získány údaje z rozličných zdrojů, které byly postupně rozděleny a seřazeny pro potřeby práce. Z důvodu úzké návaznosti na útvary Armády České republiky bylo čerpáno zejména z interních vojenských zdrojů.

Jak bylo výše uvedeno, kvantitativní i kvalitativní výzkum byl prováděn pro zodpovězení výzkumné otázky. Zde bylo provedeno zhodnocení zásahů v rámci integrovaného záchranného systému a vyčísleny náklady na jejich prostředky. Dále byly zjištěny počty prostředků vyčleňovaných pro potřeby při nasazení při mimořádných situacích. To vedlo k odpovědi na výzkumnou otázku.

3 Výsledky

Daná výzkumná otázka vychází z předpokladu, že 15. ženijní brigáda staví tzv. odřady pro pomoc při živelných pohromách a jiných krizových situacích pro pomoc civilnímu obyvatelstvu v České republice. Vzhledem ke zrušení záchranných praporů, přešly tyto odřady na ženijní prapory a samostatné záchranné roty. Tyto jednotky drží hotovosti samostatně, nebo v součinnosti s jinými brigádami Armády České republiky.

Tyto odřady jsou určeny v tzv. Bojovém rozdělení (BoRo). BoRo je jasně dáno a upřesněno v Plánu na rok, Plánu na čtvrtletí, Plánu na jednotlivé měsíce a dále v rozvrhu jednotlivých rot. Tyto plány zpracovávají nadřízené orgány a tím jde o nedílnou součást plánovací dokumentace.

3.1 *Cvičení probíhající v rámci integrovaného záchranného systému*

Jako další možností zjištění vycvičenosti jednotek 15. ženijní brigády je účast na součinnostních cvičeních v rámci integrovaného záchranného systému. Tato cvičení se konají několikrát do roka a simulují možné krizové situace. V roce 2012 to byla např. tato cvičení:

Nácvik činností odřadu – několikadenní nasazení v terénu

Námětem cvičení byl úplný výpadek infrastruktury v dané oblasti vlivem přírodních živlů. Síly a prostředky integrovaného záchranného systému Libereckého kraje a odřad Záchranného útvaru HZS ČR byly povolány na předem stanovené místo, kde si jednotky vytvořily zázemí pro další nasazení v terénu. Mezi cvičícími byly jednotky dobrovolných hasičů předurčené k plnění úkolů civilní ochrany a ochrany obyvatel, Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje, Záchranný útvar HZS ČR, Český červený kříž, Armáda ČR, Policie ČR, Městská policie, Krajská hygienická stanice a v neposlední řadě Zdravotnická záchranná služba Libereckého kraje. Dále pak psodvi, potápěči a vodní záchranná služba (33).

Bezpečnostní cvičení HORIZONT 2012

Bezpečnostní cvičení, které bylo pracovně nazváno „HORIZONT 2012“, mělo za cíl prověřit krizovou a havarijní připravenost společnosti ČEPS a součinnost jednotlivých složek IZS. Cvičení proběhlo ve spolupráci s provozovatelem slovenské přenosové soustavy SEPS, a.s., Policií ČR, Hasičským záchranným sborem ČR, Armádou ČR, Českým červeným křížem a Policejním sborem Slovenské republiky. Ústředním námětem cvičení byl simulovaný útok na významné prvky energetické kritické infrastruktury na území České a Slovenské republiky (34).

CIMIC – Civil & Military Cooperation

CIMIC je cvičením jednotek Armády České republiky, na které byly přizvány složky integrovaného záchranného systému. Kromě odborných přednáškových bloků byla prováděna praktická zaměstnání, jehož tématy byla problematika řešení mimořádné události spojené s importem nebo výskytem vysoce nebezpečné nákazy či nálezem předmětu s podezřením na přítomnost nebezpečných biologických látek nebo toxinů (35).

3.2 Počty zásahů a náklady vyčleněné pro pomoc v rámci integrovaného záchranného systému.

Jelikož nynější struktura 15. ženijní brigády je poměrně nová, bylo těžké zkoumat, jaké zásahy byly v rámci IZS prováděny. Proto byly pro naše účely vybrány roky 2005 – 2011.

V těchto letech se přesně evidovalo, které zásahy byly prováděny a probíhalo i jejich přesné vyčíslení ohledně nákladů a použitých sil a prostředků. Tyto údaje zahrnují jak pomoc při povodních, tak například pomoc integrovanému záchrannému systému při odklizení sněhových kalamit apod.

V tabulce 1 jsou vyčísleny náklady vynaložené v roce 2005. Celkové náklady přes jeden milion korun se odvíjely hlavně od běžných zásahů při pomoci v rámci integrovaného záchranného systému.

Tabulka 1 – Počet nákladů a zásahů za rok 2005

	počet osob	počet techniky	počet zásahů	náklady celkem
I. čtvrtletí	131	40	16	223 011,80 Kč
II. čtvrtletí	24	14	6	60 633,40 Kč
III. čtvrtletí	115	53	15	422 792,20 Kč
IV. čtvrtletí	110	36	15	324 440,50 Kč
celkem	380	143	52	1 030 877,90 Kč

Jak je patrné z tabulky 2, v roce 2006 se náklady proti předchozímu roku rapidně zvedly, celkem se jednalo o více než dvanáct milionů korun. Důvodem byly zásahy související s povodněmi v tomto roce. Z tabulky je zřejmé, že jednalo se zejména o zásahy v prvním čtvrtletí

Tabulka 2 – Počet nákladů a zásahů za rok 2006

	počet osob	počet techniky	počet zásahů	náklady celkem
I. čtvrtletí	1206	365	80	6 619 593,50 Kč
II. čtvrtletí	682	238	63	5 206 578 Kč
III. čtvrtletí	111	51	13	342 528,50 Kč
IV. čtvrtletí	60	9	4	105 246 Kč
celkem	2 059	663	160	12 273 946 Kč

Tabulka 3 nám ukazuje náklady v roce 2007, kde byl počet zásahů nejvyšší v prvním čtvrtletí. Celkově jsou ale náklady v tomto čtvrtletí paradoxně jedny z nejmenších. Důvodem je skutečnost, že se zásahů účastnilo pouze 72 osob. Náklady za celý rok 2007 se vyšplhaly na téměř tři a půl milionu korun.

Tabulka 3 – Počet nákladů a zásahů za rok 2007

	počet osob	počet techniky	počet zásahů	náklady celkem
I. čtvrtletí	72	35	19	134 131,- Kč
II. čtvrtletí	275	68	7	1 230 387,- Kč
III. čtvrtletí	187	75	12	2 008 975,- Kč
IV. čtvrtletí	81	6	4	63 048,- Kč
celkem	615	184	42	3 436 541,- Kč

Jak je zřejmé z tabulky 4, jsou v roce 2008 náklady velmi nízké, za celý rok byly náklady pouze necelých devadesát tisíc. Důvodem takto nízké částky byla reorganizace 15. ženijní záchranné brigády, která probíhala v průběhu celého roku a ukončena byla 1. října 2008

Tabulka 4 – Počet nákladů a zásahů za rok 2008

	počet osob	počet techniky	počet zásahů	náklady celkem
I. čtvrtletí	53	6	2	42 371,- Kč
II. čtvrtletí	9	6	2	39 597,- Kč
III. čtvrtletí	0	0	0	0,- Kč
IV. čtvrtletí	4	2	1	5 963,- Kč
celkem	66	14	5	87 931,- Kč

V tabulce 5 jsou náklady vynaložené v roce 2009. Výše nákladů je podobná jako v roce 2006, a to ve výši téměř třináct milionů korun. Důvodem jsou náklady spojené s povodněmi, které ČR postihly od června až do září. Zde byly využity nově zasahující samostatné záchranné roty pod vedením 15. ženijní brigády.

Tabulka 5 – Počet zásahů za rok 2009

	počet osob	počet techniky	počet zásahů	náklady celkem
I. čtvrtletí	5	4	1	51 158,- Kč
II. čtvrtletí	2	1	1	3 368,- Kč
III. čtvrtletí	276	159	16	12 564 137,- Kč
IV. čtvrtletí	0	0	0	0,- Kč
celkem	283	164	18	12 618 663,- Kč

V tabulce 6 jsou uveřejněny náklady v roce 2010. V tomto roce se příslušníci 15. ženijní brigády účastnily také likvidace následků povodní, a to hlavně ve třetím čtvrtletí. Celkové náklady v roce 2010 byly téměř deset milionů korun.

Tabulka 6 – Počet zásahů za rok 2010

	počet osob	počet techniky	počet zásahů	náklady celkem
I. čtvrtletí	4	1	5	51 158,- Kč
II. čtvrtletí	1	1	2	3 368,- Kč
III. čtvrtletí	367	210	36	8 625 276,- Kč
IV. čtvrtletí	48	35	1	1 136 567,- Kč
celkem	420	247	44	9 816 360,- Kč

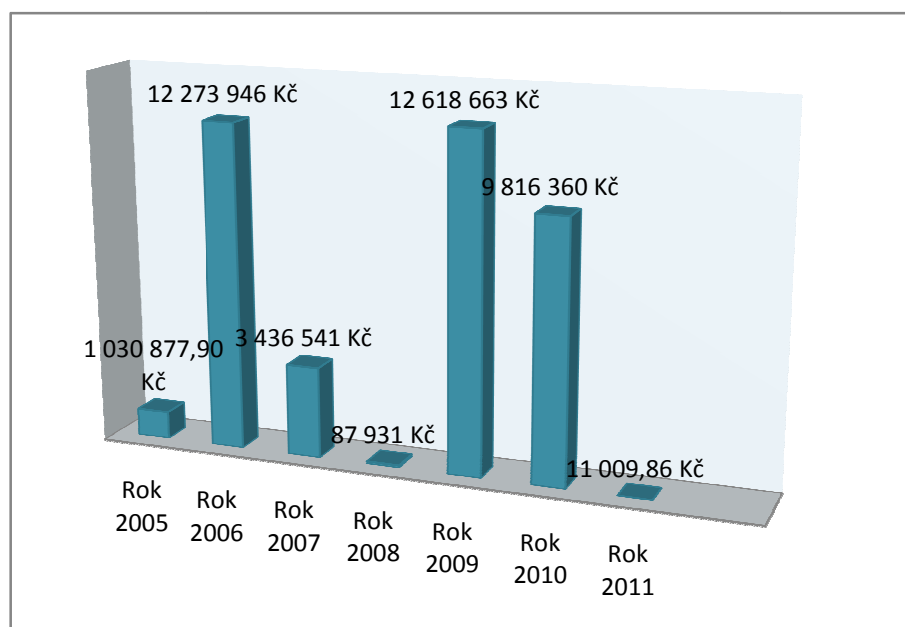
Z tabulky 7, která ukazuje náklady a počet zásahů v roce 2011, je patrná blíží příprava 15. ženijní brigády na nové tabulkové počty a reorganizaci, která by měla proběhnout do konce roku 2013. Hlavní rozdíl bude v uskupení brigády, kde by se měla změnit z brigádního uskupení na plukovní systém. Náklady v tomto roce nepřesáhly částku dvanácti tisíc korun.

Tabulka 7 – Počet zásahů za rok 2011

	počet osob	počet techniky	počet zásahů	náklady celkem
I. čtvrtletí	0	0	0	0,- Kč
II. čtvrtletí	1	2	2	3 795,- Kč
III. čtvrtletí	0	0	0	0,- Kč
IV. čtvrtletí	1	3	2	7 214,86 Kč
celkem	2	5	4	11 009,86 Kč

Výše uvedené náklady jsou celkovým součtem nákladů vynaložených 15. ženijní brigádou v rámci pomoci integrovanému záchrannému systému při přírodních katastrofách. Tyto tabulky jsou zpracovány na základě interních zdrojů 15. ženijní brigády a slouží pro přehlednost a využití sil a prostředků vyčleňovaných pro potřeby integrovaného záchranného systému.

Na obrázku 43 je pro názornost uvedeno srovnání nákladů vynaložených 15. ženijní brigádou na zásahy v rámci IZS.

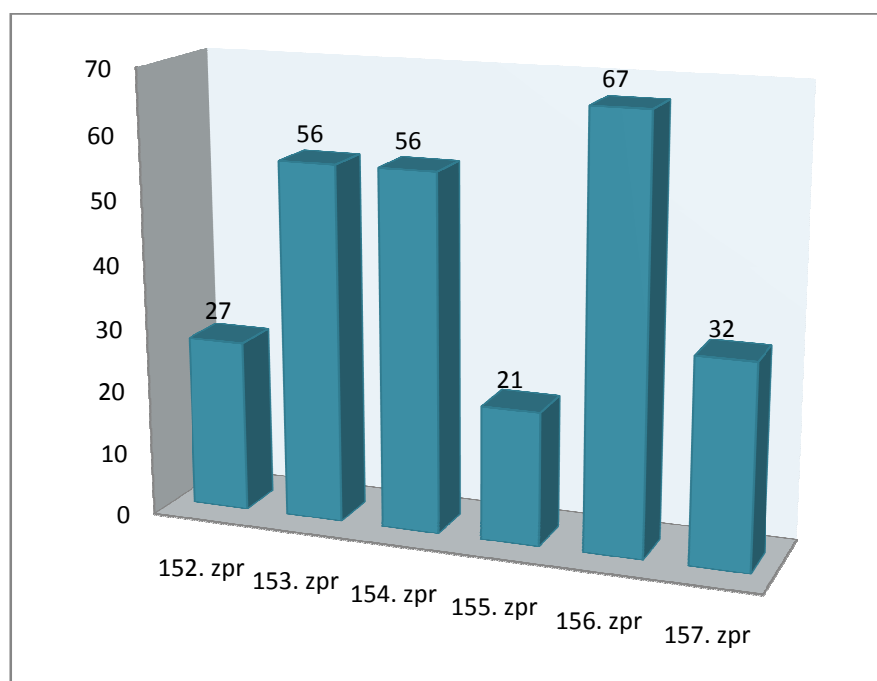

Obrázek 43 - Srovnání nákladů 15. ženijní brigády pro zásahy v rámci IZS

Od ledna roku 2005 do září roku 2008 tvořily převážnou část náklady využité na účast při zásazích záchranných praporů. Od října roku 2008, kdy záchranné prapory již neexistovaly, tvoří nejvyšší část nákladů nasazení 151. ženijního praporu v Bechyni. Tento stav je dán především počtem sil a prostředků bechyňského praporu a také delší existencí samotného útvaru.

Na obrázku 44 je názorně zobrazen počet zásahů po jednotlivých praporech. Od ledna roku 2005 do září roku 2008 to byly prapory:

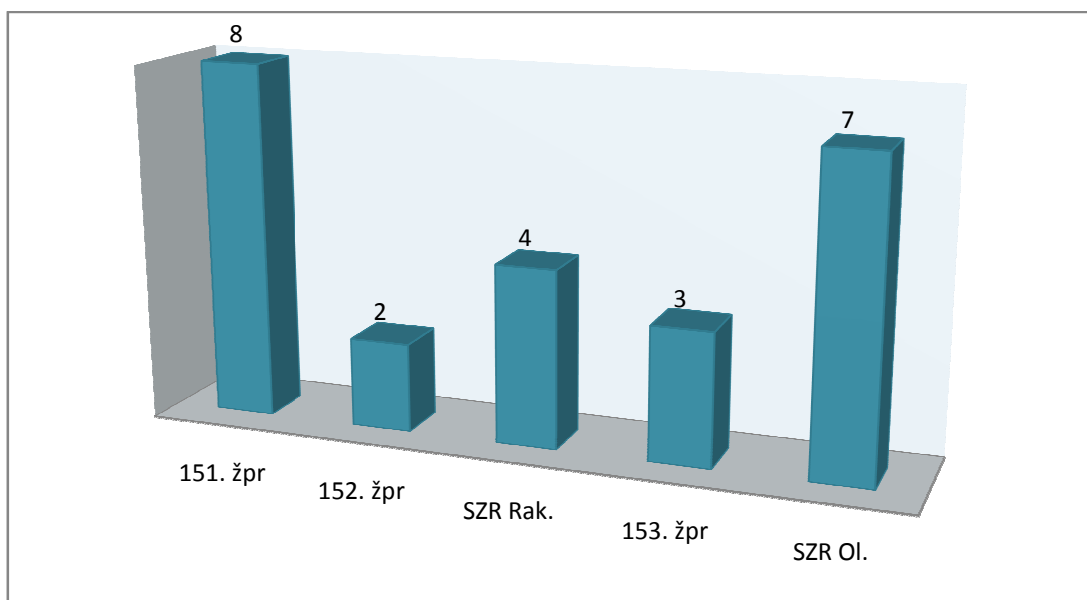
- 152. záchranný prapor v Kutné Hoře;
- 153. záchranný prapor v Jindřichově Hradci;
- 154. záchranný prapor v Rakovníku;
- 155. záchranný prapor v Bučovicích;
- 156. záchranný prapor v Olomouci;
- 157. záchranný prapor v Hlučíně.

Obrázek 44 - Počet zásahů od roku 2005 do září roku 2008

V obrázku 45 je názorně zobrazen počet zásahů po jednotlivých praporech. Od října roku 2008 do prosince roku 2011 to byly prapory:

- 151. ženijní prapor v Bechyni;
- 152. ženijní prapor v Rakovníku;
- Samostatná záchranná rota Rakovník;
- 153. ženijní prapor v Olomouci;
- Samostatná záchranná rota Olomouc.

Obrázek 45 - Počet zásahů od října 2008 do konce roku 2011

3.3 Odřady 15. ženijní brigády

Jak bylo zjištěno, námi zmíněná brigáda staví odřady, které jsou určeny pro pomoc obyvatelstvu a každý odřad má svou specifikaci a odbornost.

Počty osob a prostředků jsou každý den aktualizovány a vojáci jsou seznamováni se svým zařazením v jednotlivých odřadech formou každodenního vyhlášení denního rozkazu velitele útvaru (interní dokument Armády České republiky). Dle ročního plánu jednotlivých praporů je stanoveno, že každý pátek v 7 hodin ráno probíhá kontrola

počtů osob a techniky. Při této kontrole je možné zjistit nedostatky či nesoulad v osobách či technice. Vojáci zařazení do jednotlivých odřadů musí být dostupní na mobilním telefonu z důvodu možnosti aktivace daného odřadu. Další formou kontroly a prověřování je možnost kontaktování osoby zařazené do určitého odřadu dozorčím posádky příslušného vojenského útvaru. Tato telefonická kontrola probíhá v nepravidelných intervalech, pouze na vybrané odřady a pokyn k jejímu zahájení dává většinou velitel 15. ženijní brigády či velitelé podřízených útvarů. Některé níže uvedené odřady jsou společné i pro ostatní brigády Armády České republiky. Vzhledem k zaměření diplomové práce jsou uvedeny pouze odřady 15. ženijní brigády, kterých je celkem 9:

- Odřad pro nouzové ubytování.
- Odřad pro evakuaci a humanitární pomoc.
- Odřad pro pomoc technikou.
- Odřad pro zabezpečování sjízdnosti, který se dále dělí na:
  - Odřad k zabezpečování průjezdnosti na komunikacích a ve městech.
  - Odřad pro nouzové přemostění.
- Odřad pro terénní a zemní práce, který se dále dělí na:
  - Odřad k provádění zemních prací.
  - Odřad k provádění trhacích a demoličních prací.
- Odřady pro dekontaminaci techniky a osob, které se dále dělí na:
  - T – dekontaminační odřad techniky.
  - O – dekontaminační odřad osob.

Odřady stavěné 15. ženijní brigádou jsou uvedené v Ústředním poplachovém plánu integrovaného záchranného systému zpracovaným na základě § 7 odst. 2 písm. c) a odst. 4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění zákona č. 320/2002 Sb. Stav od 1. října 2008; MV-GŘ HZS ČR; Č.j. MV-50650-1/PO-2008.

Odřad pro nouzové ubytování

Odřad pro nouzové ubytování (tabulka 8) slouží pro pomoc obyvatelstvu, které z důvodu zásahu katastrofou nemůže bydlet ve svých domovech. Z toho důvodu odřad vybuduje jakési stanové městečko, kde může Armáda České republiky poskytnout občanům dočasné zázemí. Stany, které se pro tyto potřeby budují, jsou vytápěné, naopak v létě, při vysokých teplotách, mohou být klimatizované.

Tabulka 8 – Odřad pro nouzové ubytování (36)

název:	humanitární základna a stavební tým
základní schopnosti:	převoz materiálu a vybudování nouzového tábora
počet – techniky a zařízení:	materiální základna humanitární pomoci (stany + topení)
– osob:	do 30
– kapacita:	450 osob
cvičí a vyčleňuje:	154. szr Rakovník; 155. szr Olomouc;

Odřad pro evakuaci a humanitární pomoc

Odřad pro evakuaci a humanitární pomoc (tabulka 9) slouží pro odsun osob z postižených oblastí a jejich přesun na bezpečná místa. Dochází k tomu zejména při bleskových povodních, kdy lidé uvíznou ve svých domovech a nemají možnost se do bezpečných prostor dostat svépomocí. K tomu slouží jak transportér pásový obojživelný PTS – 10, který je schopen pojmout větší množství osob, tak i čluny a mimořádně i záchranné vrtulníky.

Tabulka 9 – Odřad pro evakuaci a humanitární pomoc (36)

název:	odřad k evakuaci osob při povodních
základní schopnosti:	evakuace osob ze zatopených oblastí
počet – techniky a zařízení:	2x PTS; 2x VT + podvalník; 1x velitelský automobil
– osob:	do 10
cvičí a vyčleňuje:	154. szr Rakovník; 155. szr Olomouc; 151. žpr Bechyně

Odřady pro pomoc technikou (obrázek 10)

Vyprošťovací odřad je určen pro pomoc zejména při sněhových kalamitách či při povodních. Zejména v zimě je častým jevem uvízlá technika ve sněhu. Tento problém se týká nejčastěji kamionů, které při horší sjízdnosti na komunikacích blokuji provoz.

Tabulka 10 – Odřad pro pomoc technikou (36)

název:	vyprošťovací odřad
základní schopnosti:	vyprošťování vozidel při kalamitných situacích na komunikacích
počet – techniky a zařízení:	1x VT-72; 1xVT + podvalník; nebo 1x AV-15; 1x velitelský automobil
– osob:	do 10
cvičí a vyčleňuje:	151. žpr Bechyně; 152. žpr Rakovník; 153. žpr Olomouc

Odřady pro zabezpečování sjízdnosti

Odřady pro zabezpečování sjízdnosti (tabulka 11 a 12) slouží pro vytvoření sjízdnosti na problémových komunikacích. Mnohdy se např. při povodních stane, že silnice jsou podemlety rozbouřenými toky řek, či jsou strženy úplně, některé komunikace zase mohou být zasypány či zavaleny horninami. K tomu slouží těžká technika, která komunikace vyčistí, či nahradí dočasným přemostěním.

Tabulka 11 – Odřad k zabezpečení průjezdnosti na komunikacích a ve městech (36)

název:	odřad k zabezpečování průjezdnosti na komunikacích a ve městech
základní schopnosti:	zemní práce k zabezpečení průjezdnosti na komunikacích a ve městech
počet – techniky a zařízení:	1x KN; 1x VT + podvalník; 2x NATT sklápěč
– osob:	do 10
cvičí a vyčleňuje:	151. žpr Bechyně; 152. žpr Rakovník; 153. žpr Olomouc

Tabulka 12 – Odřad pro nouzové přemostění (36)

název:	odřad pro nouzové přemostění
základní schopnosti:	přemostění komunikace do 20 m při rozsáhlých povodních
počet – techniky a zařízení:	2x AM 50; 1x velitelský automobil
– osob:	do 5
cvičí a vyčleňuje:	152. žpr Rakovník; 153. žpr Olomouc

Odřady pro terénní a zemní práce

Odřady pro terénní a zemní práce (tabulka 13 a 14) jsou využívány při potřebě stočení koryta řeky do jiného směru, při budování závalů a zátaras proti rozbouřené vodě apod. Další využití je např. při potřebě zničení ledových ker, ohrožujících mosty, či demolice budov, které jsou statikem označeny za nebezpečné a je potřeba je strhnout.

Tabulka 13 – Odřad k provádění zemních prací (36)

název:	odřad k provádění zemních prací
základní schopnosti:	zemní práce – rýhování, hloubení, navážka zeminy
počet – techniky a zařízení:	1x UDS nebo KN; 1x buldozer; 1x VT + podvalník; 1x NATT sklápěč, 1x velitelský automobil
– osob:	do 10
cvičí a vyčleňuje:	151. žpr Bechyně; 152. žpr Rakovník; 153. žpr Olomouc

Tabulka 14 – Odřad k provádění trhacích a demoličních prací (36)

název:	odřad k provádění trhacích a demoličních prací
základní schopnosti:	podpora provádění trhacích a demoličních prací při ledových povodních a jiné potřebě
počet – techniky a zařízení:	1x hydraulický nakladač, rypadlo
– osob:	do 10
cvičí a vyčleňuje:	151. žpr Bechyně

Odřady pro dekontaminaci techniky a osob

Odřad pro dekontaminaci techniky i osob (tabulka 15 a 16) je využíván při úniku chemických či radioaktivních látek do ovzduší. Pro takové situace, je vybudováno dekontaminační místo, kde tato očista podle přesně daných pravidel probíhá.

Tabulka 15 – Odřad pro dekontaminaci techniky (36)

název:	T-Dekontaminační odřad - technika
základní schopnosti:	dekontaminace techniky a terénu od biologických, chemických a radiologických látek
počet – techniky a zařízení:	2x ACHR 90; 1x linka 82; 1x NATT
– osob:	8 + velení
cvičí a vyčleňuje:	154. szr Rakovník; 155. szr Olomouc;

Tabulka 16 – Odřad pro dekontaminaci osob (36)

název:	O-Dekontaminační odřad - osoby
základní schopnosti:	dekontaminace osob od biologických, chemických a radiologických látek
počet – techniky a zařízení:	1x ACHR 90; 1x SDO; 1x NATT
– osob:	8 + velení
cvičí a vyčleňuje:	154. szr Rakovník; 155. szr Olomouc;

4 Diskuze

Pokud bychom chtěli zhodnotit plánování 15. ženijní brigády, je jasné, že brigáda vždy počítá s pomocí integrovanému záchrannému systému při katastrofách. Plánování této pomoci najdeme zejména v odřadech připravených k nasazení v jakékoliv části České republiky. Tyto odřady jsou tvořeny preventivně, ale v mnoha případech byly v minulosti využity.

Při nahlédnutí do minulých let, zjistíme, že útvary 15. ženijní brigády byly nasazovány opakovaně a je jedno, zda to bylo před rokem 2009, či po něm. Náklady, které byly na tyto zásahy vynaložené, jsou nemalé a dělí se mezi jednotlivé útvary 15. ženijní brigády. Toto vyčíslování na jednotlivé útvary však někdy může být trochu nešťastné. Je to dáno zejména vyčíslením nákladů na pohonné hmoty, kdy každý útvar má stanovené roční limity, které se díky pomoci při katastrofách, musí navyšovat. Potom může dojít k tomu, že daný útvar je vyhodnocen jako „nejdražší“ a může to vést k problémům při plánování následujícího roku.

Pokud bychom se zadívali do minulosti 15. ženijní brigády, zjistíme, že nejvíce se brigáda osvědčila v letech 2006, 2009 a 2010. V těchto letech zasáhly rozsáhlé povodně různé části České republiky a byly nasazeny síly právě této brigády. Jednalo se zejména o stavby mostů, kdy vojáci 15. ženijní brigády pomáhali obyvatelům spojit jednotlivé břehy, které od sebe násilně oddělila velká voda a tato provizorní přemostění pomohla k dostupnosti služeb, lékařské pomoci atd.

Další nedílnou součástí bylo odklizení následků katastrof. Jednalo se zejména o vyklízení zaplavených obydlí, čištění koryt řek, demolice apod.

Jako další pomoc bych jistě uvedl práci záchranářů 15. ženijní brigády a to zejména při evakuaci osob z již zaplavených území.

Z důvodu četnosti nasazení 15. ženijní brigády je při plánování nutno myslet i na různá součinnostní cvičení, která by mohla vojáky prověřit na vycvičenost při potřebě nasazení.

Bohužel tato cvičení jsou podceňována a zúčastňují se jich ve většině případů pouze vybrané jednotky samostatných záchranných rot. Rok 2013 nese v 15. ženijní brigádě spíše takový trend, že příslušníci útvarů podřízených brigádě jsou zejména vojáci, a proto by měli cvičit podle vševojskových norem. Tento názor je sice pravdivý, ženisté jsou vojáky, ale i přesto jsou především odborníky, kteří jinde v armádě zastoupeni nejsou.

Z toho důvodu by příslušníci 15. ženijní brigády měli cvičit podle ženijních odborností. Tak je tomu např. při každoročním cvičení s názvem Labe, které probíhá na Novém vodním cvičišti v Litoměřicích. Na tomto cvičení se staví mostová soulodí, procvičuje se záchrana tonoucích osob z tekoucí vody, či probíhají plavby výše zmíněných PTS. I přes vysokou úroveň a kvalitu tohoto cvičení se domnívám, že je to málo.

Podle mého názoru by se mělo více jednotek zúčastňovat cvičení typu HORIZONT, CIMIC atd.

Armáda se stále, co se týče personálu, obměňuje a vojáci, kteří zažili mnoho nasazení, už jsou mnohdy v záloze. Noví příslušníci 15. ženijní brigády jsou sice relativně vycvičení v rámci vševojskové přípravy, ale o záchranných pracích toho bohužel moc nevědí. Proto bych v rámci plánování navrhol zahrnout do výcviku právě zmiňovaná záchranná cvičení, která simulují záchranné práce, do kterých mohou být příslušníci 15. ženijní brigády nasazeni.

Další problém v plánování 15. ženijní brigády pro pomoc v rámci integrovaného záchranného systému spatřuji v rozdělení jednotlivých odřadů do několika útvarů podřízených 15. ženijní brigádě. Tyto odřady by měly být vycvičeny k okamžitému zásahu. Přesto je doba pohotovosti nejméně 24 hodin a v mnoha případech nejsou vojáci ani technika určená do daných odřadů dostupná z důvodu např. služebních cest, výcviku, apod.

Myslím, že jako jednodušší řešení by bylo vytvoření jednoho útvaru, který by byl dále podřízen 15. ženijní brigádě. Tento útvar o velikosti praporu by byl určen pro

potřeby integrovaného záchranného systému a vyřešil by problémy s obsazováním jednotlivých záchranných odřadů.

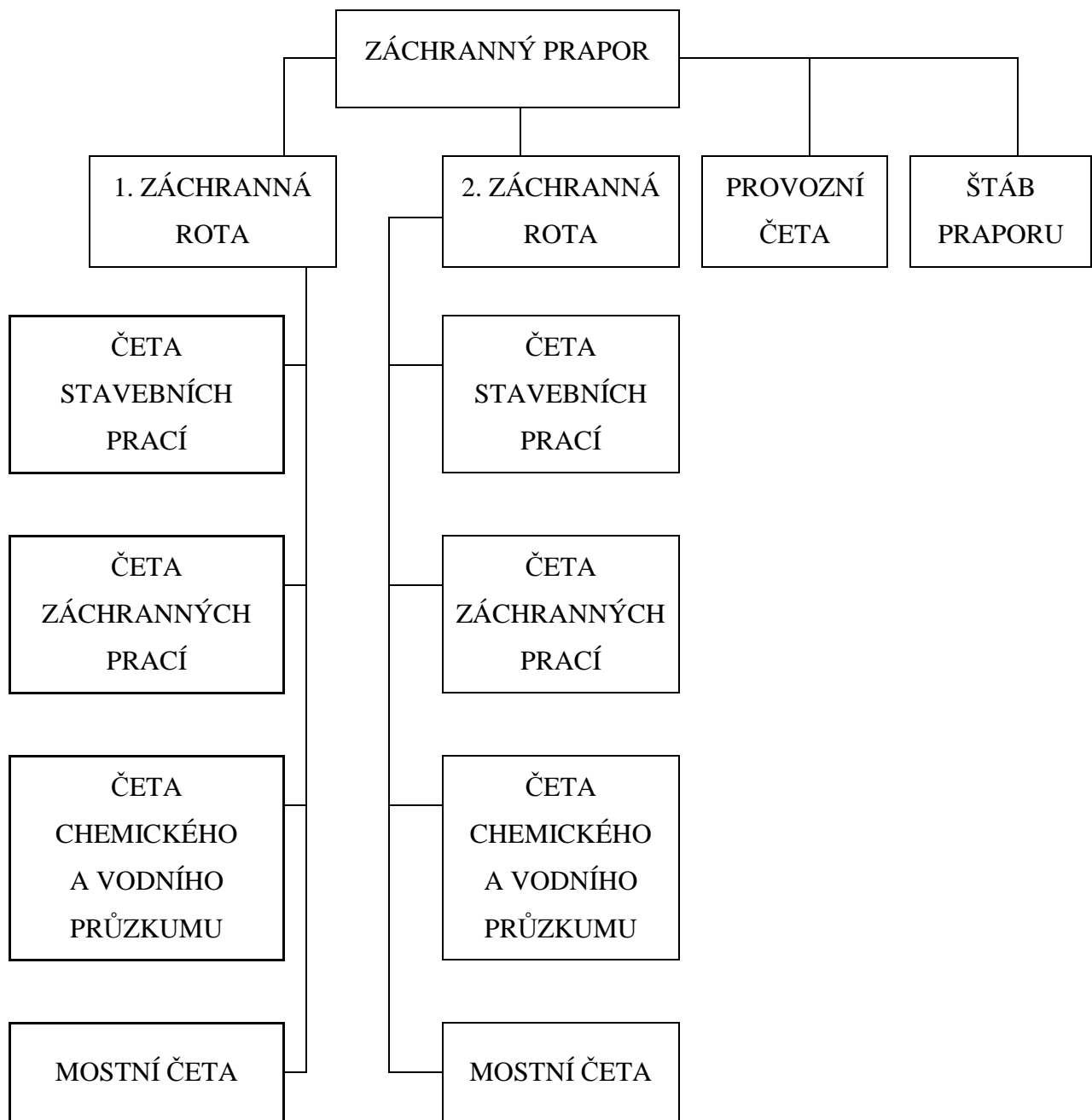
Vytvoření takového praporu by odstranilo náklady na společná cvičení celé brigády, dále by se mohla snížit časová norma na aktivaci a možnost nasazení, která jsou, jak bylo výše uvedeno, 24 hodin.

Samostatný záchranný prapor

Dislokace Samostatného záchranného praporu by byla v posádce Jindřichův Hradec. Posádka Jindřichův Hradec má díky dlouhodobé tradici vybudované zázemí. Prostor posádky je dostatečně rozlehlý a prapor obsahující dvě roty by měl dostatek prostoru. V posádce je navíc mnoho nevyužitých prostor, kam by mohl být umístěn štáb praporu i zázemí pro vojáky jednotlivých rot. Stejně tak by nebyl problém s umístěním techniky.

Další výhodou posádky Jindřichův Hradec je vzdálenost a dostupnost jaderných elektráren. Jako důvod proti umístění záchranného praporu do posádky Jindřichův Hradec mohou být vzdálenosti např. na území na severu České republiky či nasazení např. na Moravě. V dnešní době však Armáda České republiky vlastní čím dál více moderní techniku typu Land Rover, Tatra 810 apod., a proto by doba potřebná k přesunu na místo určení byla minimální. Navíc dle výše zmiňované Koncepce 2013/2020 je určeno, že v případě katastrofy jsou prvotně nasazovány základní složky integrovaného záchranného systému. Proto by záchranné roty měly jakousi rezervu k přesunu na dané místo nasazení. Požadavky na dané funkce jsou uvedeny v Příloze A. V příloze B jsou zařazeny tabulkové počty navrhovaného záchranného praporu. Na obrázku 46 je nastínění možné varianty záchranného praporu.

Obrázek 46 - Návrh struktury Záchranného praporu

Velitelství praporu

Velitelství praporu je složeno z funkcí velitel praporu, zástupce velitele praporu a náčelník štábu. Funkce vrchní praporčík na praporu neexistuje, i když je na všech praporech Armády České republiky. Jako vrchní praporčík pro prapor působí vrchní praporčík 15. ženijní brigády.

Štáb praporu

Operační důstojník – tato funkce slouží k plánování výcviku na obou rotách.

Specialista pro krizové situace – funkce specialisty je nutná z důvodu úzké specifikace záchranného praporu. Tento specialista je v úzkém kontaktu s krizovými štáby jednotlivých krajů.

Skupina logistiky

Skupina logistiky slouží pro logistické zabezpečení praporu. Vzhledem k přítomnosti skladů je potřeba mít na skupině funkce materiálních manažerů, kteří se starají o dodávky a objednávku materiálu potřebného pro zabezpečení chodu praporu. Dále zpracovávají požadavky od podřízených jednotek na nákup materiálu.

Skupina logistiky je složena z šesti osob, z toho náčelník logistiky, logista a 4x majetkový manažer.

Skupina personalistiky

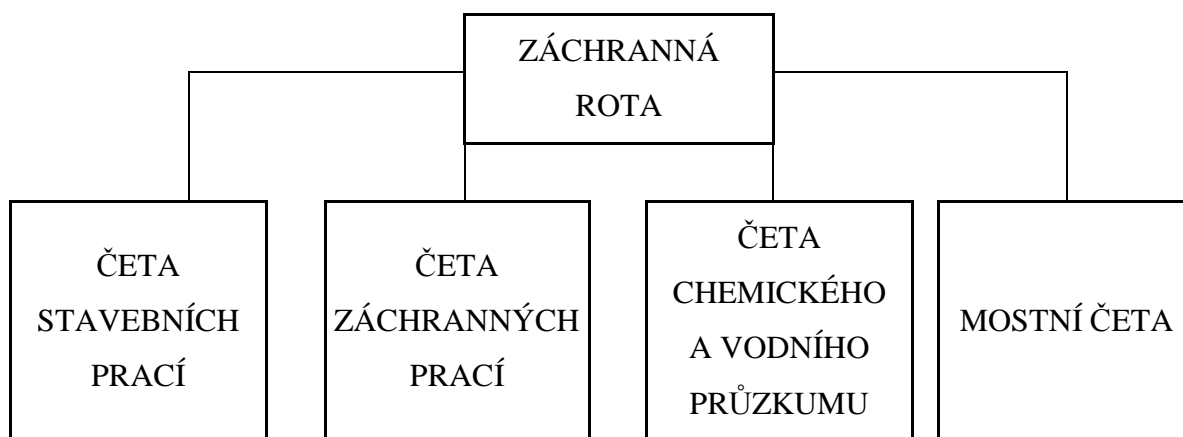
Jak již z názvu vychází, jedná se o funkci, která má na starosti personální stránku praporu. Tento personalista podává požadavky na odborné kurzy pro jednotlivé vojáky, stará se o dobu služebních poměrů příslušníků praporu atd.

Ekonomická skupina

Ekonomická skupina je určena pro ekonomické zabezpečení praporu. Jedná se zejména o finanční náležitosti přiznávané vojákům, dále vyúčtování cestovních náhrad, popřípadě řešení nákupů materiálu. Ekonomická skupina je složena ze dvou osob. Náčelník ekonomické skupiny a ekonom.

Záchranná rota

Z důvodu identity záchranných rot, bude v práci popsána struktura pouze jedné roty. Záchranná rota je složena ze čtyř čet, které jsou rozděleny dle odborností. Každá četa je dále tvořena družstvy, která jsou rozdělena dle potřeb žádaných při nasazení, ale jsou stejného či podobného zaměření a odbornosti. Na obrázku 47 je nastíněna záchranná rota.

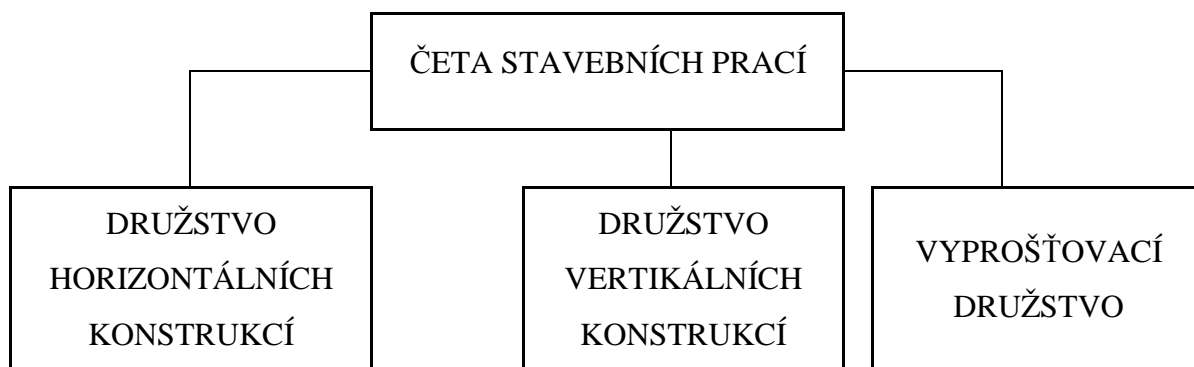
Obrázek 47 - Návrh struktury záchranné roty

V čele roty je velitel záchranné roty. Funkce zástupce velitele roty je nahrazena velitelem první čety (čety stavebních prací).

Četa stavebních prací

Četa stavebních prací je předurčena pro pomoc při pracích vyžadujících zejména těžkou techniku. Příslušníci jsou vycvičeni např. na odklizení překážek na komunikacích, úprav terénu, přemostování vodních toků či vyprošťování uvízlé techniky provádějící zemní práce atd. U čety stavebních prací se při zásahu musí některá speciální technika převážena na přívěsech. Tato technika je na podvalníku kvalifikovaná jako nadrozměrná přeprava. Z toho důvodu je třeba žádat o povolení k přepravě na Správu vojenské dopravy. Žádá se však pět dní před plánovanou

převážnou. Proto je udělena výjimka, kdy se v den nasazení pouze telefonicky na Správu vojenské dopravy oznámí čas výjezdu. Na obrázku 48 je daná četa stavebních prací.

Obrázek 48 – Návrh struktury čety stavebních konstrukcí

Družstvo horizontálních konstrukcí

Družstvo horizontálních konstrukcí je zaměřeno na úpravy terénu. Zejména je tedy předurčeno na úpravy komunikací při katastrofách, provádí práce potřebné k sjízdnosti daných komunikací či terénu. Je schopno vytvořit provizorní silnice, které jsou potřebné pro dostupnost složek integrovaného záchranného systému při katastrofách apod. Družstvo horizontálních konstrukcí je složeno z devíti osob, z toho velitel družstva, 2x starší řidič – specialista, 3x řidič, 3x starší strojník – specialista.

Družstvo horizontálních konstrukcí má přiděleno deset kusů techniky:

- 2x Tatra 815 8x8 - tahač přívěsů;
- 2x podvalník P – 50 N;
- 3x Tatra 8156x6 nákladní automobil terénní- sklápěč;
- 1x nosič kolový KN – 251;
- 1x buldozer caterpillar D5NXL;
- 1x rýpadlo automobilní UDS – 214.

Družstvo vertikálních konstrukcí

Družstvo vertikálních konstrukcí je předurčeno ke stavbě či naopak demolici budov, stavbě zátarasů, provizorních oplocení apod. Družstvo vertikálních konstrukcí má sedm lidí. Z toho velitel družstva, 2x starší řidič, 2x starší strojník specialista a 2x starší strojník.

Družstvo vertikálních konstrukcí má přiděleno šest kusů techniky:

- 1x rýpadlo automobilní UDS - 214;
- 2x Tatra 815 8x8 nákladní terénní;
- 2x přívěs valníkový PV 16-12;
- 1x Tatra 815 6x6 – víceúčelový jeřáb AD 20.2.

Vyprošťovací družstvo

Jak již z názvu vyplývá, vyprošťovací družstvo slouží k vyprošťování. V rámci pomoci IZS mnohdy těžká technika provádějící záchranné práce uvízne či se pod ní např. utrhne břeh. Toto se stává zejména při povodních. Proto by při aktivaci záchranného praporu mělo vyjíždět i vyprošťovací družstvo, aby podle potřeby mohlo zasáhnout. Vyprošťovací družstvo má sedm lidí. Z toho velitel družstva, dva jako osádka vyprošťovacího tanku (velitel osádky a starší řidič – specialista), dva jako osádka jeřábu AV 15 (starší strojník – specialista a starší strojník) a dva řidiči na tahač (2x starší řidič – specialista).

Vyprošťovací družstvo má přiděleny čtyři kusy techniky:

- 1x tank vyprošťovací VT-72;
- 1x Tatra 815 8x8 – tahač přívěsů;
- 1x podvalník P – 50 N;
- 1x Tatra 815 8x8 – víceúčelový jeřáb AV 15;

Četa záchranných prací

Četa záchranných prací slouží, jak již z názvu vyplývá, k záchranářským pracím. Jejím úkolem je poskytování zdravotní péče, pomoc při požárech či vyhledávání osob.

Četa je tvořena třemi družstvy, která mají své odbornosti, jak je dáno na obrázku 49.

Obrázek 49 – Návrh struktury čety záchranných prací

Družstvo záchranářů

Na družstvu záchranářů je šest lidí. Tři zdravotničtí záchranáři a tři starší sběrači raněných (funkce řidiče). Z těchto funkcí jsou vytvořeny tři posádky. Každá posádka má přiděleno své vozidlo a svůj zdravotnický materiál. Jako velitel družstva je určen jeden zdravotnický záchranář.

Družstvo záchranářů má přiděleno pět vozů:

- 3x Land Rover Defender 130 zdrav.;
- 2x Volkswagen Transporter.

Vozy typu Land Rover se používají při předpokladu nasazení v náročném terénu, naopak Volkswagen při předpokladu odsunu raněných po zpevněných komunikacích.

Kynologické družstvo

Kynologické družstvo, které má přiděleny tři záchranářské psy, je určeno pro vyhledávání osob např. při zavalení sutinami při zemětřesení, při závalu lavinou apod. Družstvo je složeno ze sedmi osob, z toho velitel družstva – kynolog, 3x starší psovod a 3x psovod.

Kynologické družstvo má přiděleny tři vozy:

- 1x Land Rover Defender 110 – pro nasazení v náročném terénu;
- 2x Felicia Pick Up – pro běžný terén. Felicia Pick Up je speciálně upravena pro převoz psů. Takto upravený automobil má v nákladové části zabudované klece a je oproti klasické verzi rozšířena o klimatizaci v nákladovém prostoru. Ta je potřebná pro komfort psů při horkém počasí.

Družstvo požární ochrany

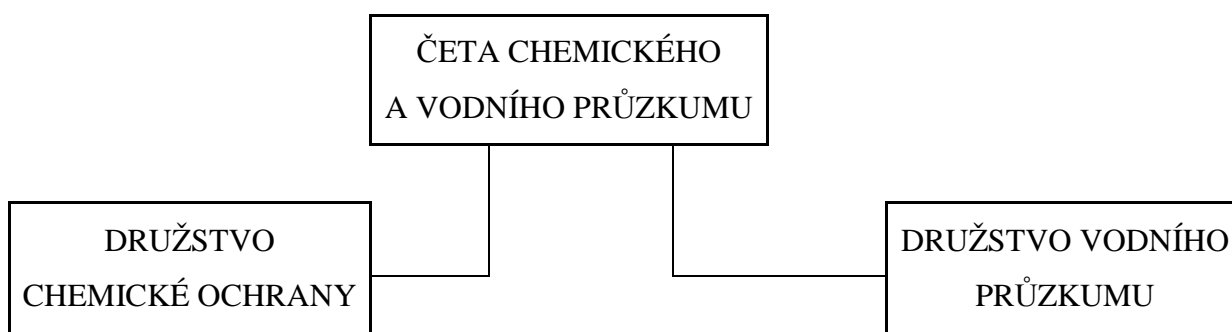
Družstvo požární ochrany tvoří 9 osob. Z toho 3x velitel osádky, 3x hasič, 3x řidič strojník. Z těchto osob jsou vytvořeny tři stálé posádky, podobně jako u Družstva záchranářů. Jednu posádku tvoří funkce velitel osádky, hasič a řidič – strojník. Osádky jsou identické. Velitel družstva je zároveň velitelem osádky.

Družstvo požární ochrany má přiděleny 4 vozy:

- 3x Tatra 815 6x6 CAS 32;
- 1x Land Rover Discovery.

Četa chemického a vodního průzkumu

Četa chemického a vodního průzkumu je předurčena pro chemické zásahy či pro zásahy na jaderných elektrárnách, dále na potápěčské práce, jako je prohledávání vodních toků. Četa se skládá ze dvou družstev. Četa chemického a vodního průzkumu je nastíněna na obrázku 50.

Obrázek 50 – Návrh struktury čety chemického a vodního průzkumu

Družstvo chemické ochrany

Družstvo chemické ochrany je předurčeno k dekontaminaci osob a techniky při chemickém a radiačním nebezpečí. Vzhledem k počtu chemických podniků a jaderných elektráren, je vysoká možnost jejich nasazení. Družstvo je složeno z deseti osob z toho velitel družstva, 2x starší chemik, 2x chemik, 3x starší řidič – specialista a 2x chemický průzkumník. Z těchto funkcí jsou vytvořeny tři posádky. První posádka je určena pro dekontaminaci osob a je složena z funkcí starší chemik, chemik a starší řidič – specialista, druhá posádka slouží k dekontaminaci techniky a má stejnou skladbu jako první a třetí posádka je předurčena pro chemický průzkum a složená z funkcí 2x chemický průzkumník a starší řidič – specialista.

Družstvo chemické ochrany má přiděleno pět kusů techniky:

- 1x vozidlo Land Rover Defender 110;
- 1x vozidlo radiačního a chemického průzkumu Land Rover – RCH;
- 1x automobil chemický rozstříkovací ACHR-90;
- 1x zařízení SANIJET C-921;
- 1x souprava pro dekontaminaci osob SDO.

Družstvo vodního průzkumu

Družstvo vodního průzkumu je předurčeno pro vodní průzkum v oblastech zasažených povodní. Dále je určeno pro pomoc při prohledávání zatopených oblastí pomocí motorových člunů. Každý potápeč má přidělenou potápěčskou výbavu, podle

funkce a okamžité potřeby. Do této výbavy patří mimo jiné:

- Souprava potápěčská SP – 20 m;
- Kompresor vysokotlaký 30 MPa TRIDENT II/E;
- Kompenzátor vztlaku SCUBAPRO RecTek;
- Potápěčský počítač ALADIN PRO;
- Svítilny potápěčské – SCUBAPRO.

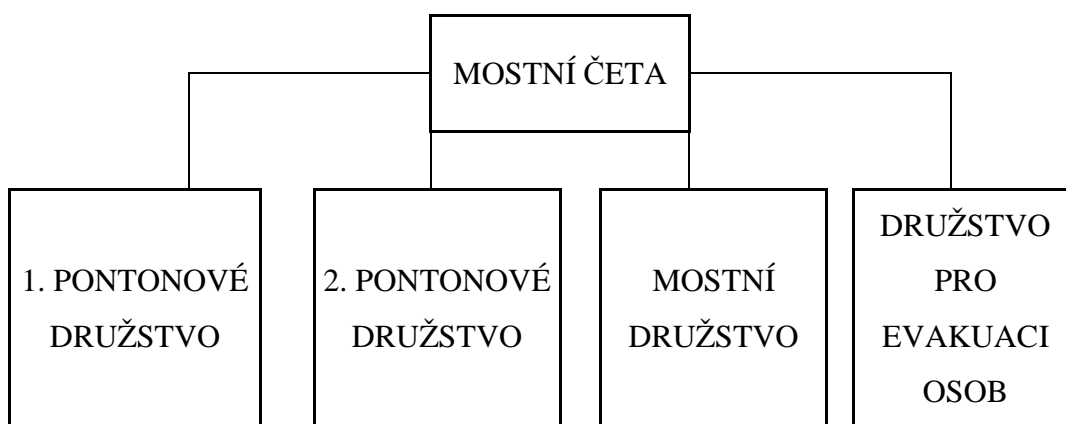
Družstvo vodního průzkumu je složeno z osmi osob, toho velitel družstva, 2x starší potápěč, 2x potápěč, 2x starší řidič, řidič.

Družstvo vodního průzkumu má přiděleno osm kusů techniky:

- 1x člun laminátový RUSB;
- 2x člun gumový nafukovací AVON W 460, CRRC 450;
- 1x Tatra 815 6x6 nákladní terénní;
- 1x Tatra 815 8x8 nosič kontejnerů;
- 1x sklopný podvozek SP-5;
- 1x Land Rover Defender 110;

Mostní četa

Mostní četa je určena pro stavbu provizorních mostů. Tyto práce jsou důležité zejména při povodních, kdy rozvodněné vodní toky strhávají mosty, a ty jsou mnohdy jediným spojením mezi obcemi. Vzhledem k tomu, že mostní četa převáží nadrozměrnou techniku, je stejně jako u čety stavebních prací udělena výjimka pro přepravu nadrozměrného nákladu. Obrázek 51 nám nastiňuje návrh struktury mostní čety.

Obrázek 51 – Návrh struktury mostní čety

1. a 2. pontonové družstva jsou identická, proto je zde popsáno pouze jedno a v případě nasazení vyjíždějí společně.

1., 2. Pontonové družstvo

Pontonové družstvo je předurčeno pro stavbu pontonových soulodí v místech, kde byl stávající most stržen a není možné vzhledem k šířce toku postavit provizorní most. Pontonové družstvo se skládá z 13 osob z toho velitel družstva, 4x starší řidič – specialita, 1x starší řidič, 3x starší strojník – specialista, 4x lancovník.

1. pontonové družstvo má přiděleno 11 kusů techniky:

- 4x souprava pontonová mostová PMS;
- 1x Tatra 815 8x8 nákladní terénní;
- 3x sklopný podvozek SP-5;
- 3x člun motorový MO-634.

Mostní družstvo

Mostní družstvo je určeno pro stavbu provizorních mostů v místech, kde původní pevné mosty byly strženy, a je předpoklad, že není možné jiné spojení mezi břehy než právě jmenovanými mosty. Mostní družstvo je složeno z devíti osob, z toho velitel družstva, 4x řidič a 4x starší řidič – specialista.

Mostní družstvo má přiděleno 5 kusů techniky:

- 1x automobil mostní AM-50;
- 1x přepravník mostu PM – 55;
- 3x Tatra 815 8x8 nosič kontejnerů.

Družstvo pro evakuaci osob

Družstvo pro evakuaci osob slouží pro přesun osob z míst, které jsou zasaženy katastrofou. Tím se rozumí zejména místa zaplavená vodou při povodních, kam není možné dostat se normální technikou a počet osob je vyšší než počet míst na záchranných člunech. Družstvo pro evakuaci osob je složeno z devíti osob, z toho velitel družstva, 4x starší řidič, 2x velitel osádky a 2x starší řidič – specialista.

Družstvo pro evakuaci osob má přiděleno šest kusů techniky:

- 2x Tatra 815 8x8 – tahač přívěsů;
- 2x podvalník P – 50 N;
- 2x transportér pásový obojživelný PTS – 10.

Provozní četa

Provozní četa je určena pro logistické zabezpečení záchranného praporu. Četa je složena z pěti družstev, která jsou rozdělena podle potřeb praporu. Každé družstvo je potřebné pro chod praporu. Ať už je to družstvo skladů, bez kterého by prapor nefungoval, tak i např. dopravní družstvo, na kterém je svým způsobem závislé hospodářské družstvo. Obrázek 52 nám znázorňuje strukturu provozní čety.

Obrázek 52 – Návrh struktury provozní čety

Družstvo oprav techniky

Družstvo oprav techniky je předurčeno pro opravy techniky, kterou prapor používá. Většinu základních oprav provádí přímo družstvo oprav techniky, některé typy oprav však musejí provádět civilní firmy. Jedná se zejména o speciální techniku, jako jsou např. hasičské vozy, či technika typu jeřáb apod. Další možností oprav je odesílání techniky k jiným útvarům, které jsou na daný typ techniky specializovány. Jedná se zejména o vyprošťovací tank VT – 72, transportér pásový obojživelný PTS – 10, kolový nakladač KN-251 a jiné typy těžké techniky používané u záchranného praporu.

Družstvo oprav techniky je určeno pro běžné typy oprav. Při nasazení některé z jednotek záchranného praporu vyjíždí vždy i jedna posádka mechaniků s pojízdnou dílnou, která zabezpečuje případné opravy techniky přímo v místě nasazení.

Družstvo je složeno z jedenácti osob, z nich jsou vytvořeny dvě stálé osádky. Osádka T – 815 PDZ 2A (pojízdná dílna) je složena z funkcí velitel družstva – starší automechanik svářeč, starší automechanik, automechanik, starší elektromechanik a řidič – svářeč. Osádka T – 815 PDZ 2T je složena z funkcí mechanik – svářeč, 2x mechanik BVP a řidič – elektromechanik. Dalšími členy družstva jsou dva zbrojaři.

Družstvo má přiděleny tři kusy techniky:

- 1x Tatra 815 PDZ 2A – pojízdná dílna pro automobilní techniku;
- 1x Tatra 815 PDZ 2T – pojízdná dílna pro pásovou techniku;

- 1x Tatra 815 4x4 nákladní terénní.

Družstvo skladů

Družstvo skladů slouží pro zabezpečení záchranného praporu materiálem všech majetkových uskupení. Zásoby materiálu, nejsou v takovém rozsahu jako na skladech ostatních praporů. Přesto jsou sklady praporu schopny dostatečně zabezpečit běžné potřeby jednotek. V případě nasazení jsou sklady určeny do pohotovosti, aby byly schopny okamžitě zabezpečit jednotky, které v místě nasazení konají záchranné práce.

Družstvo je složeno z devíti osob, tyto osoby jsou rozděleny do čtyř skladů, podle majetkových uskupení. Na každém skladu je funkce správce skladu a starší řidič. Velitelem je velitel družstva.

Sklad č. 1:

- M.U. 1.0 – sklad proviantní techniky;
- M.U. 2.5 – sklad zdravotnického a veterinárního materiálu.

Sklad č. 2:

- M.U. 2.1 – sklad materiálu osobního použití;
- M.U. 2.4 – sklad elektroniky a optiky.

Sklad č. 3:

- M.U. 2.3 – sklad vojenské přepravní a podpůrné techniky;
- M.U. 4.1 – sklad materiálu všeobecného použití.

Sklad č. 4:

- M.U. 4.2 – sklad stavebního a opevňovacího materiálu.

Družstvo skladů má přiděleno sedm kusů techniky:

- 1x Ford Tranzit;
- 1x Tatra 815 6x6 nákladní terénní;
- 1x přívěs valníkový PV 16-12;
- 1x Tatra 810 – zvedací čelo;

- 1x DVHM;
- 1x DVHM D – 35;
- 1x přívěs P-78.

Zásobovací družstvo

Zásobovací družstvo je přeúčeno pro potřeby doplňování pohonných hmot a maziv do techniky praporu. K tomu je v posádce zřízeno speciální místo – výdejna PHM, kde jsou stojany rozdělené na naftu a benzín a sklad olejů a maziv. Při aktivaci jednotek do místa nasazení, vyjíždí člen zásobovací družstva s jednotkou, aby mohl zasahující techniku doplňovat pohonnými hmotami. Při nasazení je proveden dohovor s místem, na které technika převážející PHM jezdí doplňovat zásoby. Vzhledem k tomu, že přeprava pohonných hmot a maziv je kvalifikována jako přeprava nebezpečného nákladu, je potřeba žádat na Správu vojenské dopravy pět dní před přepravou o povolení o tuto přepravu, na základě čehož je vydáno povolení k přepravě, tzv. instradace. Při okamžitém nasazení, by však dodávka PHM byla zdržena. Proto Správa vojenské dopravy pro krizové stavy udělila výjimku, kdy přeprava PHM bude ten den nahlášena na Správu vojenské dopravy a dále po ukončení bude stejnému orgánu zahlášeno skončení přepravy.

Zásobovací družstvo se skládá z šesti osob. Z toho velitel družstva, 1x správce skladu, 3x starší řidič – specialista a 1x starší řidič.

Zásobovací družstvo má přiděleno devět kusů techniky:

- 3x Tatra 815 CAP – 6;
- 3x přívěs CP 11;
- 1x Tatra 810 zvedací čelo;
- 1x přívěs P – 78;
- 1x DVHM 35.22.

Hospodářské družstvo

Hospodářské družstvo je předurčeno pro zabezpečení nasazených vojáků potravinami. Kuchaři během roku vaří v posádkové jídelně, čímž se sníží náklady na

stravování a kuchařům je tak stále započítávána praxe. Družstvo je složeno ze sedmi osob, z toho velitel družstva, 2x starší kuchař, 2x kuchař, 1x starší řidič – specialista, 1x starší řidič.

Hospodářské družstvo má přiděleno 11 kusů techniky:

- 2x Praga V3S POKA 3/1;
- 2x přívěs C – 180V;
- 1x Tatra 810 zvedací čelo;
- 2x kontejner ISO – VARNA;
- 2x jímka ke kontejnerům ISO;
- 1x kontejner ISO – Thermoking;
- 1x přívěs ChP 05.

Dopravní družstvo

Dopravní družstvo je předurčeno pro přepravy nákladů pro jednotky, které nejsou schopny materiál převést vlastními silami. Jedná se zejména o přepravy kontejnerů, které se nemohou převážet na běžných typech techniky. Podobně jako u zásobovacího družstva, jsou pro přepravy kontejnerů potřebné povolení k přepravě nadrozměrného nákladu od Správy vojenské dopravy. Stejně jako ve výše uvedeném případě, je udělena výjimka, kdy není potřebné žádat pět dní dopředu o povolení k přepravě. Dopravní družstvo je složeno ze sedmi lidí. Z toho velitel družstva, 3x starší řidič – specialista a 3x starší řidič.

Dopravní družstvo má přiděleno třináct kusů techniky:

- 4x Tatra 815 8x8 Multilift;
- 4x přívěs TN 18 – C;
- 1x Tatra 815 6x6 – víceúčelový jeřáb AD 20.2;
- 2x Tatra 815 8x8 nákladní terénní;
- 2x přívěs PC 16 – 12.

Jak bylo výše zmíněno, samostatný záchranný prapor by byl dobrou alternativou pro pomoc v rámci integrovaného záchranného systému. Bohužel, vznik takového

praporu je závislý na finančních prostředcích Armády České republiky, které rok od roku klesají. I přesto si myslím, že pomoc v rámci integrovaného záchranného systému by byla mnohem efektivnější, než když jsou nasazeny jednotlivé odřady z různých útvarů 15. ženijní brigády.

5 Závěr

Cílem diplomové práce bylo charakterizovat záchranné jednotky 15. ženijní brigády Armády České republiky. Představit a analyzovat speciální techniku převážně 15. ženijní brigády, použitelnou při řešení mimořádných událostí a krizových situací v rámci integrovaného záchranného systému. Rozebrat plánování přípravy 15. ženijní brigády při řešení mimořádných situací. Všechny stanovené cíle, které jsou vymezeny v úvodu diplomové práce, byly splněny.

Během zkoumání 15. ženijní brigády bylo zjišťováno, zda uvedená brigáda je schopna použít síly a prostředky pro pomoc při katastrofách.

Jak bylo průzkumem zjištěno, 15. ženijní brigáda sestavuje několik odřadů, které jsou vyčleňovány pro pomoc integrovanému záchrannému systému, v pravidelných intervalech pak probíhají kontroly těchto odřadů.

Dalším úkolem bylo vytvořit fiktivní záchranný prapor, díky kterému by nebyly vyčleňované odřady potřeba. Tento prapor by zefektivnil pomoc 15. ženijní brigády v rámci integrovaného záchranného systému.

Osobně si myslím, že 15. ženijní brigáda je dobře připravena pro plnění úkolů v rámci integrovaného záchranného systému. Přesto jsou zde nedostatky, které však samotné velitelství této brigády ovlivnit nemůže, a stále je podřízeno systému plánování nadřízených stupňů, které jsou často velmi omezeny finančními prostředky.

6 Seznam informačních zdrojů

1. Interní dokument AČR – Metodika střednědobého a ročního plánování rezortu MO
2. Základy medicíny katastrof [online]. 2012 [cit. 2012-10-16]. Dostupný z URL: <<http://zsf.sirdik.org/kapitola3/3-1-1-ochrana-obyvatelestva-v-ceske-republice>>
3. Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje [online]. 2012 [cit. 2012-10-12]. Dostupný z URL: <http://www.hzsmsk.cz/index.php?a=cat.46>
4. Požáry.cz [online]. 2012 [cit. 2012-10-16]. Dostupný z URL <<http://www.pozary.cz/clanek/50743-zakon-240-2000-sb-o-krizovem-rizeni-a-o-zmene-nekterych-zakonu/>>
5. Učební text Samostatná záchranná rota Armády české republiky [online]. 2012 [cit. 2012-10-12]. Dostupný z URL: <http://www.zsf.jcu.cz/structure/departments/kra/informace-pro-studenty/ucebni_texty/samostatna-zachranna-rota-armady-ceske-republiky/>
6. Samostatná záchranná rota Rakovník [online]. 2012 [cit. 2012-10-16]. Dostupný z URL: <<http://www.zachranariacr.cz/data/historie/historie.php>>
7. Interní předpis AČR Prog-1-3/ŽŽ
8. Interní příručka AČR Osobní automobily Škoda
9. KOLMAŠ, V., KOHOUTEK, J., VYMĚTAL, J. *Katalog automobilní a pásové techniky*. Praha: Ministerstvo obrany ČR – AVIS, 2007. ISBN 978-80-7278-382-3.
10. Interní předpis AČR Aut-23-3 Osobní terénní automobil UAZ 469. Popis a provoz
11. Interní příručka AČR Osobní automobily TATRA
12. Interní předpis AČR Aut-24-22 Terénní nákladní automobil TATRA 815. Popis a provoz

13. Interní předpis AČR Aut-30-3 Automobilový valníkový přívěs PV 06.04A. Popis, provoz, ošetřování a vojskové opravy
14. Interní předpis AČR Aut-30-4 Nákladní přívěs PV 16.12A. Popis, provoz, ošetřování a vojskové opravy
15. Interní předpis AČR Aut-30-2 Podvalníky P 32 a P 50. Popis a provoz
16. Interní předpis AČR Aut-30-5 Nízkoplošinový přívěs P 50N. Popis, provoz a ošetřování
17. Interní předpis AČR Žen 24-10
18. KOHOUTEK, J. Katalog ženijní techniky a materiálu EOD; Ministerstvo obrany ČR – AVIS, 2006; 163 s.; ISBN 80-7278-315-7.
19. Interní předpis AČR Žen 24-2
20. Interní předpis AČR Žen 24-4
21. Interní předpis AČR Žen 24-13
22. Interní předpis AČR Žen 21-16
23. Interní předpis AČR Žen 2-9
24. Interní dokument AČR Návod k použití Buldozer CATERPILLAR D5NXL
25. Návod k použití Rýpadlo automobilní UDS-114a
26. Interní předpis AČR Žen 26-6
27. Interní předpis AČR Žen 26-7
28. Interní předpis AČR Žen 26-3
29. Interní předpis AČR Žen 26-5
30. Armáda České republiky [online]. 2012 [cit. 2012-10-16]. Dostupný z URL: <<http://www.acr.army.cz/technika-a-vyzbroj/pozemni-technika/technika-druhu-vojsk/uaz-469ch-5033/>>

31. KOHOUTEK, J.: *Prostředky pro ochranu proti zbraním hromadného ničení a chemickému nebezpečí*. Ministerstvo obrany ČR - AVIS, Praha, 2005, ISBN 80-7278-249-5
32. Interní předpis AČR Chem 28-1
33. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. 2012 [cit. 2012-10-16]. Dostupný z URL: <<http://www.hzscr.cz/clanek/velke-cviceni-na-ralsku-301-zucastnenych.aspx>>
34. Čeps, a.s. [online]. 2012 [cit. 2012-10-16]. Dostupný z URL: <<http://www.ceps.cz/CZE/Media/Tiskove-zpravy/Stranky/horizont.aspx>>
35. Armáda České republiky [online]. 2012 [cit. 2012-10-16]. Dostupný z URL: <<http://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/armadni-jednotky-a-slozky-izs-resily-mimoradnou-udalost-vyskytu-varioly-74214/>>
36. Ústřední poplachový plán [online]. 2011 [cit. 2011-11-01]. Dostupný z URL: <<http://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/ustredni-poplachovy-plan-2011.pdf>>

7 Seznam obrázků

Obrázek 1	Škoda Felicia	35
Obrázek 2	Škoda Fabia	36
Obrázek 3	Škoda Octavia	36
Obrázek 4	Škoda Superb	37
Obrázek 5	Land Rover Defender 110	38
Obrázek 6	Land Rover 90	38
Obrázek 7	Land Rover Defender 130	39
Obrázek 8	Land Rover Discovery	39
Obrázek 9	UAZ 469	40
Obrázek 10	Praga V3S	41
Obrázek 11	Tatra 810	42
Obrázek 12	Tatra 815	42
Obrázek 13	Přívěs valníkový	43
Obrázek 14	Přívěs na vodu C 180 V	44
Obrázek 15	Přívěs valníkový PV06-04A	45
Obrázek 16	Přívěs na vodu CPV-3	45
Obrázek 17	Přívěs skříňový A-3S	46
Obrázek 18	Přívěs valníkový PV 16-12	47
Obrázek 19	Podvalník P 50 ELINST 24 V	47
Obrázek 20	Podvalník P-50 N	48
Obrázek 21	Souprava pontonová mostová PMS	49
Obrázek 22	Člun motorový MO 634	50
Obrázek 23	Automobil mostní AM 50	51
Obrázek 24	Transportér pásový obojživelník PTS – 10	51
Obrázek 25	Nosič kolový KN 251	52
Obrázek 26	Stroj ženijní ŽS 55 (vyprošťovací tank)	53
Obrázek 27	Buldozer Caterpillar D5NXL	53
Obrázek 28	Rýpadlo automobilní UDS 114, 214	54

Obrázek 29	Elektrocentrála EC-0,5 kW	55
Obrázek 30	Elektrocentrála EC-2 kW	55
Obrázek 31	Elektrocentrála EC-4 kW	56
Obrázek 32	Elektrocentrála EC-6 kW	56
Obrázek 33	Elektrocentrála EC-8 kW	57
Obrázek 34	Elektrocentrála EC-12 kW	58
Obrázek 35	Elektrocentrála EC-16 kW	58
Obrázek 36	Elektrocentrála EC-30 kW	59
Obrázek 37	Elektrocentrála EC-60 kW	59
Obrázek 38	Souprava osvětlovací OS-U	60
Obrázek 39	Automobil chemický průzkumný UAZ 469 CH	61
Obrázek 40	Vozidlo radiačního a chemického průzkumu Land Rover – RCH	62
Obrázek 41	Automobil chemický rozstřikovací ARS – 12 M	62
Obrázek 42	Automobil chemický rozstřikovací ACHR – 90 M	63
Obrázek 43	Srovnání nákladů 15. ženijní brigády pro zásahy v rámci IZS	70
Obrázek 44	Počet zásahů od roku 2005 do září 2008	71
Obrázek 45	Počet zásahů od října 2008 do konce roku 2011	72
Obrázek 46	Návrh struktury Záchraného praporu	81
Obrázek 47	Návrh struktury záchranné roty	83
Obrázek 48	Návrh struktury čtyř stavebních konstrukcí	84
Obrázek 49	Návrh struktury čtyř záchranných prací	86
Obrázek 50	Návrh struktury čtyř chemického a vodního průzkumu	88
Obrázek 51	Návrh struktury mostní čtyř	90
Obrázek 52	Návrh struktury provozní čtyř	92

8 Seznam tabulek

Tabulka 1	Počet zásahů za rok 2005	67
Tabulka 2	Počet zásahů za rok 2006	67
Tabulka 3	Počet zásahů za rok 2007	68
Tabulka 4	Počet zásahů za rok 2008	68
Tabulka 5	Počet zásahů za rok 2009	69
Tabulka 6	Počet zásahů za rok 2010	69
Tabulka 7	Počet zásahů za rok 2011	70
Tabulka 8	Odřad pro nouzové ubytování	74
Tabulka 9	Odřad pro evakuaci a humanitární pomoc	74
Tabulka 10	Odřad pro pomoc technikou	75
Tabulka 11	Odřad k zabezpečení průjezdnosti na komunikacích a ve městech	75
Tabulka 12	Odřad pro nouzové přemostění	76
Tabulka 13	Odřad k provádění zemních prací	76
Tabulka 14	Odřad k provádění trhacích a demoličních prací	76
Tabulka 15	Odřad pro dekontaminaci techniky	77
Tabulka 16	Odřad pro dekontaminaci osob	77

9 Seznam příloh

Příloha A	Požadavky na funkce u záchranného praporu	105
Příloha B	Tabulkové počty navrhovaného záchranného praporu	129

10 Přílohy

Příloha A – Požadavky na funkce u záchranného praporu

Velitelství praporu

Požadavky na funkci velitele praporu:

- hodnost podplukovník;
- vysokoškolské vzdělání titul Ing. nebo Mgr.;
- 2 roky praxe na funkci velitele čety;
- 2 roky praxe na funkci velitele roty;
- 2 roky praxe na funkci operační důstojník štábu praporu;
- 1 rok praxe na funkci důstojník štábu brigády;
- kurz vyšších důstojníků
- účast v min. jedné zahraniční misi;
- Zdokonalovací kurz pro důstojníky pozemních sil v USA.

Požadavky na funkci zástupce velitele praporu:

- hodnost major;
- vysokoškolské vzdělání titul Ing. nebo Mgr.;
- 2 roky praxe na funkci velitele čety;
- 2 roky praxe na funkci velitele roty;
- 2 roky praxe na funkci operační důstojník štábu praporu;
- 1 rok praxe na funkci důstojník štábu brigády;
- kurz vyšších důstojníků;
- účast v min. jedné zahraniční misi.

Požadavky na funkci náčelník štábu praporu:

- hodnost major;
- vysokoškolské vzdělání titul Ing. nebo Mgr.;
- 2 roky praxe na funkci velitele čety;
- 2 roky praxe na funkci velitele roty;

- 2 roky praxe na funkci operační důstojník štábu praporu;
- 1 rok praxe na funkci operační důstojník štábu brigády;
- kurz vyšších důstojníků;
- účast v min. jedné zahraniční misi.

Štáb praporu

Požadavky na funkci operačního důstojníka:

- hodnost nadporučík;
- vysokoškolské vzdělání titul Ing. nebo Mgr.;
- 1 rok na funkci velitele čety;
- důstojnický kurz.

Požadavky na funkci specialisty na krizové situace:

- hodnost kapitán;
- vysokoškolské vzdělání v oboru krizové řízení titul Ing. nebo Mgr.;
- důstojnický kurz;
- účast v min. jedné zahraniční misi.

Skupina logistiky

Požadavky na funkci náčelník logistiky:

- hodnost kapitán;
- vysokoškolské vzdělání v oboru logistika titul Ing. nebo Mgr.;
- důstojnický kurz.

Požadavky na funkci logista:

- hodnost poručík;
- vysokoškolské vzdělání titul Bc.;
- důstojnický kurz.

Požadavky na funkci majetkový manažer:

- hodnost rotmistr;
- úplné středoškolské vzdělání;
- praporčický kurz;

Požadavky na funkci odborný specialista:

- hodnost nadporučík;
- vysokoškolské vzdělání v oboru personalistika titul Bc.;
- důstojnický kurz.

Ekonomická skupina

Požadavky na funkci náčelník ekonomické skupiny:

- hodnost nadporučík;
- vysokoškolské vzdělání v ekonomickém oboru titul Ing. nebo Mgr.;
- důstojnický kurz;
- kurz finanční zabezpečení osob.

Požadavky na funkci ekonom:

- hodnost rotmistr;
- úplné středoškolské vzdělání;
- praporčický kurz;
- kurz finanční zabezpečení osob."

Záchranná rota

Požadavky na velitele záchranné roty:

- hodnost kapitán;
- vysokoškolské vzdělání titul Ing. nebo Mgr.;
- důstojnický kurz;

- 2 roky praxe na funkci velitel čety;
- 1 rok praxe na funkci důstojník operační skupiny.

Četa stavebních konstrukcí

Požadavky na velitele čety stavebních prací:

- hodnost poručík;
- vysokoškolské vzdělání ve stavebním oboru titul Bc.;
- důstojnický kurz;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E.

Družstvo horizontálních konstrukcí

Požadavky na funkci velitele družstva horizontálních konstrukcí:

- hodnost rotný;
- úplné středoškolské vzdělání;
- praporčický kurz;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E.

Požadavky na funkci starší řidič – specialista:

- hodnost četař;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;
- zaškolení řidiče na přípojné vozidlo P50N;
- praxe v řízení motorových vozidel skupiny C+E min. 5 let.

Požadavky na funkci řidič:

- hodnost svobodník;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C;
- kurz motorové řetězové pily.

Požadavky na funkci starší strojník – specialista pro UDS -214:

- hodnost četař;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C;
- kurz strojník UDS;
- kurz obsluha hydraulické ruky.

Požadavky na funkci starší strojník – specialista pro KN 251:

- hodnost četař;
- vyučen
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C;
- kurz strojník KN – 251.

Požadavky na funkci starší strojník – specialista pro buldozer caterpillar D5NXL:

- hodnost četař;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C;
- kurz strojník buldozeru.

Družstvo vertikálních konstrukcí

Požadavky na funkci velitele družstva vertikálních konstrukcí:

- hodnost rotný;
- úplné středoškolské vzdělání;
- praporčický kurz;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E.

Požadavky na funkci starší řidič:

- hodnost desátník;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;

- praxe v řízení motorových vozidel skupiny C+E min. 5 let

Požadavky na funkci starší strojník – specialista pro AD 20.2:

- hodnost četař;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C;
- kurz jeřábník AD -20;
- kurz vazač.

Požadavky na funkci starší strojník pro AD 20.2:

- hodnost desátník;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C;
- kurz jeřábník AD -20;
- kurz vazač.

Požadavky na funkci starší strojník – specialista pro UDS -214:

- hodnost četař;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C;
- kurz strojník UDS;
- kurz obsluha hydraulické ruky.

Požadavky na funkci starší strojník pro UDS -214:

- hodnost desátník;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C;
- kurz strojník UDS;
- kurz obsluha hydraulické ruky.

Vyprošťovací družstvo

Požadavky na funkci velitele vyprošťovacího družstva:

- hodnost rotný;
- úplné středoškolské vzdělání;
- praporčický kurz
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E.

Požadavky na funkci starší řidič - specialista:

- hodnost četař;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;
- zaškolení řidiče na přípojné vozidlo P50N;
- praxe v řízení motorových vozidel skupiny C+E min. 5 let.

Požadavky na funkci starší strojník -specialista:

- hodnost četař;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C;
- kurz obsluha vyprošťovacího automobilu AV-15;
- kurz vazač;
- kurz motorové řetězové pily;
- praxe v řízení motorových vozidel skupiny C min. 5 let.

Požadavky na funkci starší strojník:

- hodnost desátník;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C;
- kurz obsluha vyprošťovacího automobilu AV-15;
- kurz vazač.

Požadavky na osádku (velitel a řidič) vyprošťovacího tanku VT-72:

velitel osádky:

- hodnost četař;
- úplné středoškolské vzdělání;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny speciální pásová technika;
- kurz obsluha vyprošťovacího tanku;
- kurz příprava záchranné a vyprošťovací skupiny.

starší řidič – specialista:

- hodnost četař;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny speciální pásová technika;
- kurz obsluha vyprošťovacího tanku;
- kurz příprava záchranné a vyprošťovací skupiny;
- kurz motorové řetězové pily;

Četa záchranných prací

Požadavky na velitele čety záchranných prací:

- hodnost poručík;
- vysokoškolské vzdělání v krizovém oboru titul Bc.;
- důstojnický kurz;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E.

Družstvo záchranářů:

Požadavky na funkci zdravotnický záchranář:

- hodnost nadrotmistr;
- vysokoškolské vzdělání ve zdravotnickém oboru titul Bc.;
- rozšířená první pomoc v poli -CLS course;

- lavinový kurz;
- praxe min. 5 let v oboru;
- jeden týden v každém měsíci praxe u záchranné služby.

Požadavky na funkci starší sběrač raněných

- hodnost četař;
- úplné středoškolské vzdělání;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C;
- řidič sběrač raněných;
- první pomoc;
- kurz první pomoc v poli;
- praxe v řízení motorových vozidel min. 5 let;
- jeden týden v každém měsíci praxe u záchranné služby.

Kynologické družstvo:

Požadavky na funkci velitel družstva - kynolog:

- hodnost rotný;
- úplné středoškolské vzdělání;
- praporčický kurz;
- příprava vojenského psovoda s nově přiděleným psem;
- kurz první pomoci pro psovody;
- min. 5 let praxe v práci se psem;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny B.

Požadavky na funkci starší psovod:

- hodnost desátník;
- vyučen;
- příprava vojenského psovoda s nově přiděleným psem;
- kurz první pomoci pro psovody;

- min. 5 let praxe v práci se psem.

Požadavky na funkci psovod:

- hodnost svobodník;
- vyučen;
- příprava vojenského psovoda s nově přiděleným psem;
- kurz první pomoci pro psovody;
- min. 5 let praxe v práci se psem.

Požadavky na služebního psa:

- každoroční splnění výkonnostní zkoušky služebního psa pro vyhledávání pohřešovaných osob.

Družstvo požární ochrany

Požadavky na funkci velitele osádky:

- hodnost rotný;
- úplné středoškolské vzdělání;
- nástupní odborný výcvik hasičů;
- kurz velitelů;
- kurz první pomoci.

Požadavky na funkci hasiče:

- hodnost četař;
- vyučen;
- nástupní odborný výcvik hasičů;
- školení Dýchací technika;
- kurz první pomoci;
- kurz Strojník motorové řetězové pily.

Požadavky na funkci řidič – strojník

- hodnost desátník;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C;
- nástupní odborný výcvik hasičů;
- zaškolení na daný typ techniky;
- školení Dýchací technika;
- kurz první pomoci;
- kurz hasič – strojník;
- kurz hasič – strojník - ověření;

Četa chemického a vodního průzkumu

Požadavky na velitele čety chemického a vodního průzkumu:

- hodnost poručík;
- vysokoškolské vzdělání v chemickém oboru titul Bc.;
- důstojnický kurz;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E.

Družstvo chemické ochrany

Požadavky na funkci velitele družstva chemické ochrany:

- hodnost rotný;
- úplné středoškolské vzdělání;
- praporčický kurz;
- kurz příprava praporčků chemických odborností;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E.

Požadavky na funkci - starší chemik:

- hodnost četař;

- úplné středoškolské vzdělání;
- kurz dekontaminace;
- kurz chemický instruktor;
- kurz chemická a technická služba;
- kurz chemická a technická služba – ověření.

Požadavky na funkci chemik:

- hodnost desátník;
- vyučen;
- kurz dekontaminace;
- kurz chemická a technická služba;
- kurz chemická a technická služba – ověření.

Požadavky na funkci starší řidič – specialista:

- hodnost četař;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;
- kurz dekontaminace;
- kurz chemická a technická služba.

Požadavky na funkci chemický průzkumník:

- kurz chemické metody polní analýzy vysoce toxických látek;
- kurz Vyhodnocování radiační a chemické situace;
- kurz Radiační a chemický průzkum;
- kurz Dekontaminace.

Družstvo vodního průzkumu

Požadavky na funkci velitele družstva vodního průzkumu:

- hodnost rotný;
- úplné středoškolské vzdělání;

- praporčický kurz;
- Vojenské potápění – základní kurz;
- Zdokonalovací příprava potápěčů, instruktorů a cvičitelů;
- Obsluha dekompresních komor.

Požadavky na funkci starší potápěč:

- hodnost četař;
- úplné středoškolské vzdělání;
- Vojenské potápění – základní kurz;
- Zdokonalovací příprava potápěčů, instruktorů a cvičitelů;
- Obsluha dekompresních komor;
- První pomoc při potápěčských nehodách;
- Kurz Strojník RUS-B, MO-2000;
- Seminář potápěčů AČR.

Požadavky na funkci potápěč:

- hodnost desátník;
- vyučen;
- Vojenské potápění – základní kurz;
- Zdokonalovací příprava potápěčů, instruktorů a cvičitelů;
- Obsluha dekompresních komor;
- První pomoc při potápěčských nehodách;
- Kurz Strojník RUS-B, MO-2000;
- Seminář potápěčů AČR.

Požadavky na funkci starší řidič:

- hodnost desátník;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E.

Požadavky na funkci řidič:

- hodnost svobodník;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;

Mostní četa

Požadavky na velitele mostní čety:

- hodnost poručík;
- vysokoškolské vzdělání titul Bc.;
- důstojnický kurz;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;

Pontonové družstvo

1 a 2 pontonové družstva jsou identická, proto požadavky na funkci představují pouze jednou.

Požadavky na funkci velitele pontonového družstva:

- hodnost rotný;
- úplné středoškolské vzdělání;
- praporčický kurz;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C.

Požadavky na funkci starší řidič – specialista:

- hodnost četař;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;
- praxe v řízení motorových vozidel skupiny C+E min. 5 let.

Požadavky na funkci starší řidič:

- hodnost desátník;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;
- praxe v řízení motorových vozidel skupiny C+E min. 5 let.

Požadavky na funkci starší strojník – specialista:

- hodnost četař;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;
- Kurz Strojník RUS-B, MO-2000.

Požadavky na funkci lancovník:

- hodnost svobodník;
- vyučen.

Mostní družstvo

Požadavky na funkci velitele mostního družstva:

- hodnost rotný;
- úplné středoškolské vzdělání;
- praporčický kurz;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C.

Požadavky na funkci řidič:

- hodnost svobodník;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;
- praxe v řízení motorových vozidel skupiny C+E min. 5 let.

Požadavky na funkci starší řidič - specialista:

- hodnost četař;
- vyučen;
- strojník AM-50;
- strojník PM-55;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;
- praxe v řízení motorových vozidel skupiny C+E min. 5 let.

Družstvo pro evakuaci osob

Požadavky na funkci velitele družstva pro evakuaci osob:

- hodnost rotný;
- úplné středoškolské vzdělání;
- praporčický kurz;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C.

Požadavky na funkci starší řidič:

- hodnost desátník;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;
- zaškolení řidiče na přípojné vozidlo P50N;
- praxe v řízení motorových vozidel skupiny C+E min. 5 let.

Požadavky na funkci velitel osádky:

- hodnost četař;
- úplné středoškolské vzdělání;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny speciální pásová technika;
- praxe v řízení motorových vozidel skupiny C+E min. 5 let.

Požadavky na funkci starší řidič – specialista:

- hodnost četař;
- vyučen;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny speciální pásová technika;
- praxe v řízení motorových vozidel skupiny C+E min. 5 let.

Provozní četa:

Požadavky na velitele provozní čety:

- hodnost poručík;
- vysokoškolské vzdělání titul Bc.;
- důstojnický kurz;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C.

Družstvo oprav techniky

Požadavky na funkci velitel družstva oprav techniky – starší automechanik svářeč:

- hodnost rotný;
- úplné středoškolské vzdělání;
- praporčický kurz;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny B, C+E;
- kurz Svářeč v ochranné atmosféře CO₂;
- kurz Svářeč plamenem;
- kurz Svařování MIG EN – hliník;
- kurz Svařování MIG EN – nerez;
- kurz Svářeč obalenou elektrodou;
- kurz Periodické přezkoušení svářečů;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E.

Požadavky na funkci starší automechanik:

- hodnost desátník;
- vyučen v oboru automechanik;
- kurz Řidič automechanik, starší automechanik;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E.

Požadavky na funkci starší elektromechanik:

- hodnost desátník;
- vyučen v oboru elektromechanik;
- kurz Řidič automechanik, starší automechanik;
- kurz Odborník oprav elektro vybavení kolové techniky;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E.

Požadavky na funkci automechanik:

- hodnost desátník;
- vyučen v oboru automechanik;
- kurz Řidič automechanik, starší automechanik;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E.

Požadavky na funkci řidič – svářeč:

- hodnost svobodník;
- vyučen;
- kurz Svářeč v ochranné atmosféře CO₂;
- kurz Svářeč plamenem;
- kurz Svařování MIG EN – hliník;
- kurz Svařování MIG EN – nerez;
- kurz Svářeč obalenou elektrodou;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E.

Osádka T – 815 PDZ 2T

Požadavky na funkci mechanik – svářeč:

- hodnost desátník;
- vyučen v oboru automechanik;
- kurz Svářeč v ochranné atmosféře CO₂;
- kurz Svářeč plamenem;
- kurz Svařování MIG EN – hliník;
- kurz Svařování MIG EN – nerez;
- kurz Svářeč obalenou elektrodou;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E.

Požadavky na funkci mechanik BVP:

- hodnost desátník;
- vyučen na funkci mechanik BVP;
- v oboru automechanik;
- kurz Odborník oprav pásové techniky – BVP;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny speciální pásová technika.

Požadavky na funkci řidič – elektromechanik:

- hodnost svobodník;
- vyučen v oboru elektromechanik;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;

Dále mimo dané osádky

Požadavky na funkci zdrojař:

- hodnost desátník;
- vyučen;
- kurz zdrojař AKB;

- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;

Družstvo skladů

Požadavky na funkci velitele družstva skladů:

- hodnost rotný;
- úplné středoškolské vzdělání;
- praporčický kurz;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny B, C+E.

Požadavky na funkci správce skladu:

- hodnost četař;
- úplné středoškolské vzdělání;
- u M.U. 2.1. kurz skladník výstroje;
- u M.U. 1.0 kurz skladník proviantu;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny B;
- kurz strojník vysokozdvížného motorového vozíku;
- opakované školení obsluhy vysokozdvížného motorového vozíku.

Požadavky na funkci starší řidič:

- hodnost desátník;
- vyučen;
- u M.U. 2.1. kurz skladník výstroje;
- u M.U. 1.0 kurz skladník proviantu;
- vojenské řidičské oprávnění skupin B, C+E;
- kurz strojník vysokozdvížného motorového vozíku;
- opakované školení obsluhy vysokozdvížného motorového vozíku.

Zásobovací družstvo

Požadavky na funkci velitele zásobovacího družstva:

- hodnost rotný;
- úplné středoškolské vzdělání;
- praporčický kurz;
- kurz skladník PHM;
- kurz obsluha cisternových automobilů na PHM;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E.

Požadavky na funkci správce skladu:

- hodnost četař;
- úplné středoškolské vzdělání;
- kurz skladník PHM;
- kurz obsluha cisternových automobilů na PHM;
- vojenské řidičské oprávnění skupin B, C;
- kurz strojník vysokozdvížného motorového vozíku;
- opakované školení obsluhy vysokozdvížného motorového vozíku.

Požadavky na funkci starší řidič – specialista:

- hodnost četař;
- vyučen;
- kurz skladník PHM;
- kurz obsluha cisternových automobilů na PHM;
- vojenské řidičské oprávnění skupin B, C + E;
- kurz strojník vysokozdvížného motorového vozíku;
- opakované školení obsluhy vysokozdvížného motorového vozíku.

Požadavky na funkci starší řidič:

- hodnost desátník;
- vyučen;

- kurz skladník PHM;
- kurz obsluha cisternových automobilů na PHM;
- vojenské řidičské oprávnění skupin C + E.

Hospodářské družstvo

Požadavky na funkci velitele hospodářského družstva:

- hodnost rotný;
- úplné středoškolské vzdělání;
- praporčický kurz.

Požadavky na funkci starší kuchař:

- hodnost četař;
- úplné středoškolské vzdělání v oboru kuchař - číšník;
- kurz starší kuchař;
- kurz polní proviantní technika;
- kurz obsluha polní proviantní techniky, prostředků na vodu;
- kurz polní proviantní technika – Thermoking.

Požadavky na funkci kuchař:

- hodnost desátník;
- vyučen v oboru kuchař - číšník;
- kurz polní proviantní technika;
- kurz obsluha polní proviantní techniky, prostředků na vodu;
- kurz polní proviantní technika – Thermoking.

Požadavky na funkci starší řidič – specialista:

- hodnost četař;
- vyučen;
- kurz polní proviantní technika;

- kurz obsluha polní proviantní techniky, prostředků na vodu;
- kurz polní proviantní technika – Thermoking;
- kurz skladník proviantu;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E.

Požadavky na funkci starší řidič:

- hodnost desátník;
- vyučen;
- kurz polní proviantní technika;
- kurz obsluha polní proviantní techniky, prostředků na vodu;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E.

Dopravní družstvo

Požadavky na funkci velitel dopravního družstva:

- hodnost rotný;
- úplné středoškolské vzdělání;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;
- praxe v řízení motorových vozidel skupiny C+E min. 5 let.

Požadavky na funkci starší řidič – specialista:

- hodnost četař;
- vyučen;
- zaškolení na vozidlo Tatra 815 8x8 Multilift;
- kurz vazač;
- vojenské řidičské oprávnění skupiny C+E;
- praxe v řízení motorových vozidel skupiny C+E min. 5 let.

Požadavky na funkci starší řidič:

- hodnost desátník;
- vyučen;

- zaškolení na vozidlo Tatra 815 8x8 Multilift;
- kurz jeřábník AD -20;
- kurz vazač;
- vojenské řídicí oprávnění skupiny C+E;
- praxe v řízení motorových vozidel skupiny C+E min. 5 let.

příloha B – Tabulkové počty navrhovaného záchranného praporu:

záchranný prapor							
velitelství	velitel praporu				1		
	zástupce velitele praporu				1		
	náčelník štábu				1	3	
štáb praporu		operační důstojník			1		
		spec. pro kriz situace			1		
	<i>skupina logistiky</i>	náčelník logistiky			1		
		logista			1		
		majetkový manager			4		
	<i>skupina personalistiky</i>	odborný personalista			1		
	<i>ekonomická skupina</i>	náčelník ES			1		
		ekonom			1	11	14

záchranná rota	velitel roty				1	1	1
	<i>četa stavebních konstrukcí</i>	velitel čety			1	1	
		družstvo horizont. konstrukcí	velitel družstva		1		
			starší řidič specialista		2		
			řidič		3		
			starší strojník specialista		3	9	
		družstvo vertikálních konstrukcí	velitel družstva		1		
			starší řidič		2		
			starší strojník specialista		2		
			starší strojník		2	7	
		vyprošťovací družstvo	velitel družstva		1		

			velitel osádky VT		1		
			st.řidič spec. VT		1		
			st. strojník spec AV 15		1		
			st. strojník AV 15		1		
			st.řidič spec. (tahač)		2	7	24
	<i>četa záchranných prací</i>		velitel čety		1	1	
			družstvo záchranářů		3		
			starší sběrač raněných		3	6	
			kynologické družstvo		1		
			starší psovod		3		
			psovod		3	7	
			družstvo požární ochrany		3		
			velitel osádky		3		
			hasič		3		
			řidič		3	9	23
	<i>četa chem. a vodního průzkumu</i>		velitel čety		1	1	
			družstvo chem. ochrany		1		
			starší chemik		2		
			chemik		2		
			starší řidič		3		
			chem. průzkumník		2	10	
			družstvo vodního průzkumu		1		
			starší potápěč		2		
			potápěč		2		
			starší řidič		2		
			řidič		1	8	19
	<i>mostní četa</i>		velitel čety		1	1	
			1. pontonové družstvo		1		

			starší řidič spec.		4		
			starší řidič		1		
			starší stroj. specialista		3		
			lancovník		4	13	
		2. pontonové družstvo	velitel družstva		1		
			starší řidič spec.		4		
			starší řidič		1		
			starší stroj. specialista		3		
			lancovník		4	13	
		mostní družstvo	velitel družstva		1		
			řidič		4		
			starší řidič specialista		4	9	
		družstvo pro evakuaci osob	velitel družstva		1		
			starší řidič		4		
			velitel osádky		2		
			starší řidič specialista		2	9	45
	provozní četa	velitel čety			1	1	
		družstvo oprav techniky	velitel družstva st. autom,		1		
			starší automechanik		1		
			automechanik		1		
			starší elektrom.		1		
			řidič svářeč		1		
			mechanik svářeč		2		
			mechanik BVP		1		
			řidič elektromechanik		1		
			zbrojař		2	11	
		družstvo skladů	velitel družstva		1		

			správce skladu		4		
			starší řidič		4	9	
		zásobovací družstvo	velitel družstva		1		
			správce skladu		1		
			starší řidič spec.		3		
			starší řidič		1	6	
		hospodářské družstvo	velitel družstva		1		
			starší kuchař		2		
			kuchař		2		
			st. řidič spec.		1		
			st. řidič		1	7	
		dopravní družstvo	velitel družstva		1		
			st. řidič specialista		3		
			st. řidič		3	7	41
			celkem 1 rota				153
			celkem 2 roty				306
			celkem celý prapor				320